

ԵՐԵՎԱՆԻ «ՀԱՅԲՈՒՍԱԿ» ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Որակի ապահովման ձեռնարկ

Որակի համապարփակ ուղեցույց

Ընդունվել է 13 հոկտեմբերի 2026 թ. ԵՀՀ Ակադեմիական խորհրդի 2026-27 ուստարվա №1 նիստում:

© Երևանի «Հայբուսակ» համալսարան, 2026

Աշխատանքը լիցենզավորված է Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International լիցենզիայի ներքո:
Այս լիցենզիայի օրինակին ծանոթանալու համար այցելեք՝ <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Պատկերազարդումը՝ Արշիլ Գորկի (Ոստանիկ Արդյան). «Բարի հույսի ճանապարհ» փողոց [Good Hope Road], 1945, կտավ, յուղաներկ, 86.7 սմ x 111.8 սմ, մասնավոր հավաքածու (հատված)

Բովանդակություն

Մաս I. Հիմքերը	4
1. Ներածություն	5
2. Առաքելությունը, տեսլականը, արժեքները և ռազմավարությունը	7
3. Իրավական և միջազգային հղման շրջանակը	8
4. Ինչ ենք հասկանում որակ ասելով	10
Մաս II. Որակի ներքին ապահովման համակարգը	12
5. Համակարգի կառուցվածքը	13
6. Կառավարումը, դերերը և պատասխանատվությունները	14
7. Որակի կենսափուլը և օրացույցը	16
8. Ուսանողները և շահակիցները՝ որպես գործընկերներ	18
Մաս III. Որակը գործնականում. ESG-ի չափանիշները ԵՀՀ-ում	20
9. Որակի ապահովման քաղաքականություն, հիմնարար արժեքներ և բարելավություն	21
10. Ծրագրերի նախագծման և հաստատումը	23
11. Ուսանողակենտրոն ուսումնառություն, ուսուցում և գնահատում	26
12. Ընդունելություն, առաջընթաց, ճանաչում և որակավորման շնորհում	28
13. Դասավանդող և աջակցող անձնակազմ	29
14. Ուսումնական միջավայր. ռեսուրսներ և ուսանողների աջակցություն	31
15. Տեղեկատվության կառավարում	32
16. Հանրային տեղեկատվություն	33
17. Ծրագրերի մշտադիտարկում և պարբերական վերանայում	34
18. Որակի արտաքին ապահովում	36
Մաս IV. Ծրագրից այն կողմ	38
19. Հետազոտություն, զարգացում և ստեղծագործական գործունեություն	39
20. Ծառայություն հասարակությանը, կյանքի ընթացքում ուսումնառություն և միկրոորակավորումներ	40
21. Միջազգայնացում և գործընկերություններ	40
22. Թվային կրթություն և արհեստական բանականություն	41
23. Հավասարություն, ներառում, բարեկեցություն և կայունություն	42
24. Կառավարում, պլանավորում, ռեսուրսներ և ռիսկեր	43
25. Վարչական և աջակցող ծառայությունների որակ	43
Մաս V. Բարելավման գործիքներ	45
26. Ինքնավերլուծություն և որակի հասունություն	46
27. Ներքին աուդիտ և թեմատիկ վերանայումներ	47
28. Բողոքներ, բողոքարկումներ և մտահոգություններ	47
29. Որակի վերապատրաստում, հաղորդակցություն և ճանաչում	48
30. Ձեռնարկի վերանայում և եզրափակիչ դրույթներ	48
Հավելվածներ	49
Հավելված Ա. Համապատասխանության աղյուսակ	50
Հավելված Բ. Բյուժի դասակարգում և ուսումնառության ոլորտներ	50
Հավելված Գ. Որակի օրացույց	51
Հավելված Դ. Կատարողականի հիմնական ցուցանիշներ	51
Հավելված Ե. Հարցումներ	52
Հավելված Զ. Ձևանմուշներ	53
Հավելված Է. Ստուգաթերթեր	53
Հավելված Ը. RACI մատրիցա	54
Հավելված Թ. Որակի հասունության չափանիշներ	54
Հավելված Ժ. Եզրույթներ և հապավումներ	55
Հավելված Ի. Միջազգային հղումներ	56
Հավելված Լ. ԵՀՀ փաստաթղթերի գրանցամատյան	57
Հավելված Մ. Օգտագործողի ճանապարհային քարտեզ	58

Զեռնարկը մեկ էջում

Որակը նշանակում է

Նպատակին համապատասխանություն և շարունակական բարելավում՝ ուսանողների հետ գործընկերությամբ (գլուխներ 4, 8)

Չորս մակարդակ

Համալսարան → ինստիտուտ → ուսման ծրագիր → դասընթաց. յուրաքանչյուրն ունի իր պատասխանատուն (գլուխներ 5, 6)

Տարեկան կենսափուլ

Դասընթացի հաշվետվություններ → ծրագրի զեկույցներ (սեպտեմբեր) → որակի տարեկան զեկույց (նոյեմբեր–դեկտեմբեր) → ղեկավարության վերլուծություն (հունվար) (գլուխ 7)

Պարբերական վերանայում

Յուրաքանչյուր ծրագիր՝ առնվազն հինգ տարին մեկ, արտաքին փորձագետի և ուսանողի մասնակցությամբ (գլուխ 17)

Ձեր ծայնը

Հարցումներ, ներկայացուցիչներ, բողոքներ և «Դուք ասացիք, մենք արեցինք» (գլուխներ 8, 28)

Բարեվարչություն և ԱԲ

Կանխարգելել, բացահայտել, արդար արձագանքել, սովորել. ԱԲ-ի կանոններ յուրաքանչյուր առարկայական ծրագրում (գլուխներ 9, 22)

Արտաքին չափանիշներ

ESG 2015 և ESG 2027-ի նախագիծ, HAKA-ի տասներկու չափանիշ, միջազգային մոդելներ (գլուխներ 3, 18)

Որտեղ են կանոնները

Գրանցամատյան՝ haybusak.am/dx. Զեռնարկը բացատրում է, կարգերը պարտադիր են (գլուխ 1, Հավելված L)

Երախտագիտության խոսք

Սույն ձեռնարկը մշակվել է Երևանի «Հայբոուսակ» համալսարանի երկարամյա փորձի, ինչպես նաև Եստոնիայի կրթության որակի գործակալության (HAKA) հավատարմագրման շրջանակներում գործընկեր համալսարանների հետ իրականացված ինստիտուցիոնալ բենչմարքինգի արդյունքների հիման վրա:

«Հոգեբանություն» ուսման ծրագրի աշխատանքային խումբը համագործակցել է Վիլյուսի Միկոլաս Ռոմերիս համալսարանի մեր գործընկերներ Աուդրա Դարգիտե-Բուրոկիենեի, Ռասա Պիլկաուսկայտե-Վալիցկիենեի և Միկոլաս Սիմաս Պոշկուսի հետ: «Կառավարում» ուսման ծրագիրը լրամշակվել է Եստոնական բիզնես դպրոցի մեր գործընկերներ Օլավ Աարնայի, Կատրի Կերեմի և Աննեյի Վեյսպակի հետ՝ Եստոնիայի զարգացման համագործակցության գործակալության ֆինանսավորմամբ: «Իրավագիտություն» կրկնակի դիպլոմի ծրագիրը ձևավորվել է Տերամոյի համալսարանի մեր գործընկերներ Էմանուելա Պիստոյայի, Ինյազիո Կաստելուչիի և Ռոբերտա Գրեկոյի հետ համագործակցությամբ՝ Եվրոպական միության Erasmus+ SIN-NEC ծրագրի համաֆինանսավորմամբ:

Համալսարանն իր խորին երախտագիտությունն է հայտնում բոլոր նրանց, որոնց արժեքավոր փորձի և ցուցաբերած աջակցության շնորհիվ հնարավոր դարձավ այս ձեռնարկի ստեղծումը:

1

Մաս I.
Հիմքերը

1. Ներածություն

1.1 Ձեռնարկի նպատակը

Սույն ձեռնարկը Երևանի «Հայբոուսակ» համալսարանի (ԵՀՀ) որակի համապարփակ ուղեցույցն է: Այն ներառում է որակի ներքին ապահովման համակարգի (ՈՆԱՀ) սկզբունքները, կառույցները, գործընթացները, գործիքները և ժամանակացույցը՝ սահմանելով, թե ինչպես է ԵՀՀ-ն պլանավորում, իրականացնում, ստուգում, մշտադիտարկում, գնահատում և բարելավում կրթության, հետազոտության, հասարակությանը ծառայության և աջակցող ծառայությունների որակը, ինչպես են բաշխվում պատասխանատվությունները և որ փաստաթղթերն են պարտադիր: Ձեռնարկը հիմնված է եվրոպական և միջազգային լավագույն մոդելների վրա (գլուխ 3):

1.2 Ում համար է ձեռնարկը

- **Ուսանողներ.** իրենց իրավունքները, ծայր և մասնակցության ուղիները որակի ապահովման մեջ
- **Դասավանդողներ և ամբիոնների վարիչներ.** առարկայական ծրագրեր, ուսուցում, գնահատում, հետադարձ կապ և մասնագիտական զարգացում
- **Ծրագրերի ղեկավարներ և ՈւԾ-ի աշխատանքային խմբեր.** ուսման ծրագրերի նախագծում, մշտադիտարկում և վերանայում
- **Ինստիտուտների, ակադեմիայի, քոլեջի և ստորաբաժանումների ղեկավարներ, խորհուրդների անդամներ.** որոշումներ, ռեսուրսներ և հաշվետվողականություն
- **Վարչական և ուսումնասօժանդակ անձնակազմ.** ծառայությունների որակ, տվյալներ և հանրային տեղեկատվություն
- **Արտաքին շահակիցներ.** գործատուներ, շրջանավարտներ, գործընկերներ, փորձագետներ և հավատարմագրման գործակալություններ:

1.3 Կարգավիճակը և կապը այլ փաստաթղթերի հետ

Ձեռնարկն ուղեցույց է (G շարք) և ընդունվում է Ակադեմիական խորհրդի կողմից: Այն Նոր պարտավորություններ չի սահմանում. այն միավորում է պարզաբանում է ԵՀՀ-ի ռազմավարության (S0125), քաղաքականությունների և կարգերի պահանջները և ներկայացնում լավ փորձը: Փաստաթղթերի հիերարխիան հետևյալն է. օրենք → ԵՀՀ կանոնադրություն → ռազմավարություն և պլաններ (S) → քաղաքականություններ, կարգեր և ընթացակարգեր (R) → ուղեցույցներ և ձեռնարկներ (G): Ձեռնարկի և կարգի միջև անհամապատասխանության դեպքում գործում է կարգը, իսկ ՁԿՈԱԿ-ը անհապաղ ուղղում է ձեռնարկը (R11):

Ձեռնարկը փոխարինում է ԵՀՀ-ի կրթության որակի ապահովման ձեռնարկի 2022 թ. հրատարակությանը: Նախորդ հրատարակության հավելվածներում վերարտադրված կանոնակարգերն այլևս չեն կրկնվում. դրանց փոխարեն տրվում են հղումներ ԵՀՀ փաստաթղթերի գրանցամատյանին (Հավելված L), որը պարտադիր տեքստերի միակ աղբյուրն է:

1.4 Գործողության ոլորտը

Ձեռնարկը կիրառվում է ԵՀՀ-ի բոլոր ինստիտուտներում՝ Բժշկական, Տնտեսագիտական, Իրավագիտության և միջազգային հարաբերությունների ինստիտուտներում, «Ռուսլին» արվեստի և հումանիտար գիտությունների ակադեմիայում և բոլոր ստորաբաժանումներում: Այն ընդգրկում է բոլոր մակարդակների և ուսուցման ձևերի (առկա, հեռակա, հիբրիդ, առցանց) ուսման ծրագրերը, հայերենով, անգլերենով և ռուսերենով դասավանդվող ծրագրերը, համատեղ ծրագրերը, կյանքի ընթացքում ուսումնառության դասընթացները և միկրոորակավորումները, ինչպես նաև հետազոտական, հասարակությանը ծառայության և աջակցող գործընթացները: «Հայբոուսակ» քոլեջը կիրառում է ձեռնարկը միջին մասնագիտական կրթությանը վերաբերելի մասով:

1.5 Զեռնարկի կառուցվածքը

Աղյուսակ 1.1. Զեռնարկի մասերը

Մաս	Բովանդակություն	Գլուխներ
I. Հիմքերը	Նպատակ, արժեքներ, իրավական և միջազգային շրջանակ, որակի ընկալումը	1–4
II. Համակարգը	Կառուցվածք, կառավարում և դերեր, որակի կենսափուլ և օրացույց, ուսանողներ և շահակիցներ՝ որպես գործընկերներ	5–8
III. Որակը գործնականում	ESG-ի 1-ին մասի տասը չափանիշները ԵՀՀ-ում	9–18
IV. Ծրագրից այն կողմ	Հետազոտություն, հասարակություն, միջազգայնացում, թվային կրթություն և ԱԲ, ներառում, կառավարում, ծառայություններ	19–25
V. Բարելավման գործիքներ	Ինքնավերլուծություն և հասունություն, ներքին աուդիտ, բողոքներ, վերապատրաստում, ձեռնարկի վերանայում	26–30
Հավելվածներ	Համապատասխանության աղյուսակ, Բլումի դասակարգում, օրացույց, ցուցանիշներ, հարցումներ, ձևանմուշներ, ստուգաթերթեր, RACI, հասունության չափանիշներ, եզրույթներ, հղումներ, գրանցամատյան, օգտագործողի ճանապարհային քարտեզ	Ա–Մ

1.6 Ինչն է Նոր 2022 թ. հրատարակության համեմատ

- ձեռնարկը կառուցված է ESG 2015-ի 1-ին մասի և HAKA-ի ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման տասներկու չափանիշի շուրջ և արդեն արտացոլում է ESG 2027-ի նախագիծը
- համեմատված է միջազգային մոդելների հետ՝ ISO 21001, EFQM 2025, Մեծ Բրիտանիայի որակի կոդեքս 2024, WFME 2020 և այլն
- պարտադիր կանոնները չեն կրկնվում. յուրաքանչյուր գլխում կան հղումներ ԵՀՀ կարգերին և ուղեցույցներին
- ավելացվել են Նոր գլուխներ՝ թվային կրթություն և ԱԲ, ներառում և բարեկեցություն, աջակցող ծառայությունների որակ, ներքին աուդիտ, հասունության ինքնագնահատում
- ավելացվել են Բլումի դասակարգմամբ ուսումնառության արդյունքների ձևակերպման ուղեցույց, ցուցանիշներ՝ գնահատման շեմերով, հարցումների հարցաշար, ձևանմուշներ, ստուգաթերթեր և RACI մատրից
- ձեռնարկը հրապարակվում է առանձին հայերեն և անգլերեն տարբերակներով և արտացոլում է 2025-2030 ռազմավարությունը:

1.7 Պայմանական նշաններ

- փակագծերում տրված ծածկագրերը (օրինակ՝ R45, G41) հղում են ԵՀՀ փաստաթղթերին (Հավելված L)
- «ESG 1.x» նշանակում է ESG 2015-ի 1-ին մասի չափանիշը, «ESG 2027» նշումը՝ 2025 թ. նոյեմբերի հանրային քննարկման նախագիծը
- «պետք է» արտահայտությունը վերաբերում է կարգերով սահմանված պահանջներին, իսկ «խորհուրդ է տրվում»՝ լավ փորձին
- «Միջազգային լավ փորձ» վանդակները ցույց են տալիս, թե ինչպես են Նույն հարցը լուծում առաջատար համակարգերը:

Ինչպես օգտվել ձեռնարկից

- **Դասավանդող.** 10, 11, 13 և 22 գլուխներ, Հավելվածներ Բ և Զ
- **Ծրագրի ղեկավար.** 7, 10, 15, 17 և 21 գլուխներ, Հավելվածներ Գ–Է
- **Ուսանող.** 8, 11, 12, 14, 23 և 28 գլուխներ
- **Ղեկավար կամ խորհրդի անդամ.** 5–7, 17, 18, 24 և 26 գլուխներ, Հավելվածներ Ը և Թ
- **Վարչական անձնակազմ.** 14–16, 25 և 28 գլուխներ:

2. Առաքելությունը, տեսլականը, արժեքները և ռազմավարությունը

ԵՀՀ-ում որակը գնահատվում է համալսարանի՝ իր առաքելությունն արդյունավետ իրականացնելու և ռազմավարական նպատակներին հասնելու աստիճանով: Ստորև ներկայացված առաքելությունը, տեսլականը և արժեքները վերցված են ԵՀՀ-ի ռազմավարությունից (S0125v2026):

Առաքելություն. «Հայբոուսակ»-ը ուսուցանում, հետազոտություններ է անցկացնում և ծառայում հասարակությանը՝ պատրաստելով կոմպետենտ մասնագետներ և հետազոտողներ՝ իրենց համայնքների կյանքը բարելավող քաղաքացիներ:

Տեսլական. հազարավոր մասնագետներ և գիտնականներ, որոնք հետևողականորեն բարելավում են մարդկանց ու համայնքների բարեկեցությունը և պահպանում շրջակա միջավայրը:

2.1 Հիմնարար արժեքները

- **Ակադեմիական ազատություն և ինքնավարություն**
- **Բազմազանություն, հավասարեցում և ներառականություն**
- **Հարգանք, վստահություն և առաջնորդություն**
- **Պատասխանատվություն և հաշվետվողականություն:**

Արժեքների ամբողջական նկարագրությունը տրված է ռազմավարությունում և Վարքագծի կանոններում (R21): Որակի ապահովման մեջ դրանք պահանջում են անկեղծ ինքնագնահատում, հաշվետվողականություն և ծառայությունների մատչելիություն բոլոր ուսանողների համար:

2.2 Կապը ռազմավարության հետ

ՈՆԱՀ-ը ծառայում է ռազմավարությանը երեք եղանակով.

- ռազմավարական նպատակները վերածում է չափելի ցուցանիշների (Հավելված Դ), որոնց թիրախները սահմանվում են տարեկան գործառնական պլանում (S0126)
- տրամադրում է առաջընթացի վերաբերյալ ապացույցներ՝ կատարողականի կառավարման համակարգի (S41) միջոցով
- արդյունքները վերադարձնում է հաջորդ տարվա պլանավորմանը, բյուջեին և ռեսուրսների բաշխմանը (գլուխ 24):

2.3 Ձեռնարկի նպատակները

Ձեռնարկը ծառայում է որակի հետևյալ նպատակներին, որոնց իրականացումը ՁԿՈԱԿ-ը գնահատում է որակի տարեկան զեկույցում.

1. ուսման ծրագրերը վերջնարդյունքահենք են, պարբերաբար գնահատվում են և նախատեսված ժամկետներում վերանայվում ու բարելավվում
2. ուսանողները որակի ապահովման գործընկերներ են բոլոր մակարդակներում
3. որոշումները հիմնված են հուսալի տվյալների և հետադարձ կապի վրա
4. ԵՀՀ-ն հաջողությամբ անցնում է ինստիտուցիոնալ և ծրագրային արտաքին գնահատումները
5. որակի մշակույթը տարածված է և տեսանելի է ամենօրյա աշխատանքում:

3. Իրավական և միջազգային հղման շրջանակը

ԵՀՀ-ի որակի ապահովումը հիմնված է ազգային օրենսդրության, Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքի (ԵԲԿՏ) համաձայնեցված գործիքների և միջազգային լավագույն մոդելների վրա: ԵՀՀ-ն այս մոդելների համաձայն սերտիֆիկացում չի պահանջում, եթե այդ մասին առանձին որոշում չկա. դրանք օգտագործվում են որպես համեմատության չափանիշներ:

3.1 Ազգային իրավական շրջանակ

- **«Բարձրագույն կրթության և գիտության մասին» ՀՀ օրենք** (ՀՕ-285-Ն, ուժի մեջ՝ 2025 թ. հոկտեմբերից). ինստիտուցիոնալ ինքնավարություն և ներքին կարգեր ընդունելու իրավունք, ԵԲԿՏ-ին ինտեգրում, միկրոորակավորումներ, արտասահմանյան որակավորումների ճանաչում
- **«Կրթության մասին» ՀՀ օրենք**. կյանքի ընթացքում կրթություն, ոչ ֆորմալ և ինֆորմալ ուսումնառության արդյունքների ճանաչում
- **Որակավորումների ազգային շրջանակ (ՈԱՇ)**. ութ մակարդակ, և պետական կրթական չափորոշիչներ (ԿՉ)
- **«Անձնական տվյալների պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենք**
- **ԵՀՀ կանոնադրություն և ներքին իրավական ակտեր** (Հավելված Լ):

3.2 Եվրոպական շրջանակ

- **ESG 2015**. ԵԲԿՏ-ում որակի ապահովման չափանիշներ և ուղենիշներ
- **HAKA-ի ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման չափանիշներ**. ԵՀՀ-ի արտաքին ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման հիմքը (3.4)
- **ԵԲԿՏ-ի հիմնարար արժեքներ** (Տիրանա, 2024). ակադեմիական ազատություն, ակադեմիական բարեվարքություն, ինստիտուցիոնալ ինքնավարություն, ուսանողների և անձնակազմի մասնակցություն կառավարմանը, բարձրագույն կրթության հանրային պատասխանատվություն
- **ԵԲԿՏ որակավորումների շրջանակ և ՈԵՇ, ECTS օգտվողի ուղեցույց (2015)**
- **Լիսաբոնյան ճանաչման կոնվենցիա**. Հայաստանը վավերացրել է 2005 թ., ազգային տեղեկատվական կենտրոնը՝ ARMENIC
- **Համատեղ ծրագրերի որակի ապահովման եվրոպական մոտեցում** (ընդունվել է Երևանում, 2015)
- **Միկրոորակավորումների եվրոպական մոտեցում** (ԵՄ խորհրդի 2022 թ. հանձնարարական)
- **Սոցիալական չափման սկզբունքներ** (Հռոմ, 2020)
- **Հետազոտական բարեվարքության եվրոպական վարքագծի կանոնագիրք** (ALLEA, 2023) և CoARA համաձայնագիր (2022):

3.3 ESG 2027

Հանրային քննարկման նախագիծը հրապարակվել է 2025 թ. նոյեմբերին. վերջնական տեքստը պետք է հաստատի BFUG-ը, իսկ նախարարները կընդունեն 2027 թ.: Մինչ այդ գործում է ESG 2015-ը: Ընդունումից հետո 12 ամսվա ընթացքում ՉԿՈԱԿ-ը անցկացնում է համապատասխանության վերանայում: Հիմնական փոփոխությունները արտացոլված են ձեռնարկում.

Աղյուսակ 3.1. ESG 2027-ի նախագծի հիմնական փոփոխությունները

Չափանիշ	Փոփոխություն	Գլուխ
1.2	Նախագծում, հաստատում, մշտադիտարկում և պարբերական վերանայում՝ մեկ չափանիշում	10, 17
1.5	Ընդգրկում է կրթությանը մասնակցող այլ անձնակազմը և անձնակազմի գնահատումը	13, 25
1.6	«Ուսումնական միջավայր»՝ ներառյալ ենթակառուցվածքները	14
1.8	Հրապարակվում են նաև որակի ապահովման արդյունքները	16
Ընդհանուր	Ուսանողների դերի ուժեղացում, գործընկերների և անդրազգային կրթության ընդգրկում	8, 21

3.4 HAKA-ի ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման չափանիշները

ԵՀՀ-ի արտաքին ինստիտուցիոնալ հավատարմագրումն իրականացնում է Էստոնիայի կրթության որակի գործակալությունը (HAKA): HAKA-ն ENQA-ի անդամ է և գրանցված է EQAR-ում, իսկ դրա զեկույցներն ու որոշումները հրապարակվում են DEQAR շտեմարանում: Ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման շրջանակում գնահատում է համալսարանի կառավարման, աշխատանքի կազմակերպման, ուսուցման և հետազոտության համապատասխանությունը տասներկու չափանիշների (Աղյուսակ 3.2): Յուրաքանչյուր չափանիշի վերաբերյալ փորձագիտական խումբը եզրակացնում է՝ «համապատասխանում է», «մասամբ համապատասխանում է», «չի համապատասխանում» կամ «արժանի է գնահատանքի»: Գործընթացը ներառում է ինքնավերլուծության զեկույց, միջազգային փորձագիտական խմբի այց և HAKA-ի գնահատման խորհրդի որոշում՝ հավատարմագրում յոթ տարով, հավատարմագրում երեք տարով՝ թերությունների շտկման պահանջով, կամ հավատարմագրման մերժում (գլուխ 18): Հավելված Ա-ն ցույց է տալիս, թե ձեռնարկի որ գլուխներն են համապատասխանում յուրաքանչյուր չափանիշին:

Աղյուսակ 3.2. HAKA-ի ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման չափանիշները և ձեռնարկի գլուխները

№	HAKA-ի չափանիշ	Գլուխներ
1	Ռազմավարական կառավարում	2, 7, 24
2	Ռեսուրսներ	13, 14, 24
3	Որակի մշակույթ	4–7, 26, 27
4	Ակադեմիական էթիկա	9, 28
5	Միջազգայնացում	21
6	Դասավանդող անձնակազմ	13
7	Ուսման ծրագիր	10, 17
8	Ուսումնառություն և ուսուցում	11, 12
9	Ուսանողների գնահատում	11, 12
10	Ուսումնառության աջակցման համակարգեր	14, 23
11	Հետազոտություն, զարգացում և (կամ) այլ ստեղծագործական գործունեություն	19
12	Ծառայություն հասարակությանը	20

3.5 Միջազգային մոդելներ

Աղյուսակ 3.3. Միջազգային մոդելները և դրանց կիրառումը ձեռնարկում

Մոդել	Ինչ է առաջարկում	Գլուխներ
ISO 21001:2018	Կրթական կազմակերպությունների կառավարման համակարգ. 11 սկզբունք, գործընթացային մոտեցում, ղեկավարության վերլուծություն, ներքին աուդիտ	4, 5, 24, 27
EFQM Model 2025	Ուղղություն–իրականացում–արդյունքներ կառուցվածք և RADAR ինքնագնահատման տրամաբանություն	24, 26
Մեծ Բրիտանիայի որակի կոդեքս (2024)	12 սկզբունք, ներառյալ ուսանողների գործընկերությունը, գործընկերությունները և բողոքների գործընթացները	8, 17, 21, 28
TEQSA HESF (2021, Ավստրալիա)	Շեմային չափորոշիչներ յոթ ոլորտով, այդ թվում՝ ուսումնական միջավայր և տեղեկատվության կառավարում	14, 15
EUA IEP և «Որակի մշակույթ»	Ինքնավերլուծության չորս հարց, որակի մշակույթի երկու տարր	4, 26
WFME BME (2020)	Բժշկական կրթության ութ ոլորտ՝ առաքելությունից մինչև կառավարում	10, 18
Advance HE PSF (2023)	Դասավանդողների մասնագիտական չափորոշիչներ. գործունեության ոլորտներ, գիտելիք, արժեքներ	13, 29
ALLEA (2023), CoARA (2022), DORA	Հետազոտական բարեվարչություն և հետազոտությունների պատասխանատու գնահատում	9, 13, 19
UNESCO (2023), ԵՄ ԱԲ ակտ	ԱԲ կիրառում կրթությունում, բարձր ռիսկի կիրառություններ	22
ENQA (2018, 2023)	Էլեկտրոնային ուսուցման և միկրոորակավորումների որակի ապահովում	20, 22

Հղումները՝ Հավելված Ի:

4. Ինչ ենք հասկանում որակ ասելով

4.1 Որակի սահմանումը

ԵՀՀ-ում որակը ընկալվում է որպես **նպատակին համապատասխանություն և շարունակական բարելավում**։ այն չափով, որով կրթությունը, հետազոտությունը և ծառայությունները հասնում են իրենց հայտարարված նպատակներին, բավարարում են ուսանողների, հասարակության և աշխատաշուկայի կարիքները և ժամանակի ընթացքում բարելավվում են։

4.2 Որակի ապահովում և որակի բարելավում

Որակի ապահովումը երաշխավորում է շեմային պահանջների կատարումը և որակի անհրաժեշտ մակարդակի պահպանումը, իսկ բարելավումը հիմնված է գնահատման արդյունքների վրա և ուղղված է որակի մշակույթի շարունակական զարգացմանը։ Ակադեմիական խորհուրդը, ՉԿՈԱԿ-ի առաջարկով, յուրաքանչյուր տարի կարող է սահմանել բարելավման մեկ կամ երկու թեմատիկ առաջնահերթություն, օրինակ՝ «Գնահատում և հետադարձ կապ»։

4.3 Որակի սկզբունքները

- **Ուսանողակենտրոնություն**։ որոշումները գնահատվում են ուսանողի ուսումնառության վրա դրանց ազդեցությամբ
- **Ապացույցների վրա հիմնվածություն**։ եզրահանգումները հենվում են տվյալների, հետադարձ կապի և փաստաթղթավորված ապացույցների վրա
- **Ընդհանուր պատասխանատվություն**։ որակը յուրաքանչյուրի գործն է, ոչ միայն ՉԿՈԱԿ-ի
- **Գործընկերություն**։ ուսանողները և արտաքին շահակիցները լիարժեք գործընկերներ են
- **Թափանցիկություն**։ չափանիշները, գործընթացները և արդյունքները հրապարակային են
- **Համաչափություն և ռիսկի վրա հիմնվածություն**։ ուշադրությունը և ռեսուրսները կենտրոնացվում են այնտեղ, որտեղ ռիսկն ավելի բարձր է, առանց ավելորդ բյուրոկրատիայի
- **Բարեվարչություն և հիմնարար արժեքներ**։ ակադեմիական ազատություն, բարեվարչություն և խտրականության բացառում
- **Շարունակական բարելավում**։ պլանավորում, իրականացում, ստուգում, բարելավում (ՊԻՍԲ)
- **Օղակի փակում**։ յուրաքանչյուր գնահատում ավարտվում է գործողությամբ և շահակիցներին տրամադրվող հետադրժ կապով։

Միջազգային համեմատություն

ISO 21001-ը սահմանում է կրթական կազմակերպության կառավարման 11 սկզբունք։ կենտրոնացում սովորողների և այլ շահառուների վրա, տեսլական ունեցող առաջնորդություն, մարդկանց ներգրավվածություն, գործընթացային մոտեցում, բարելավում, ապացույցների վրա հիմնված որոշումներ, փոխհարաբերությունների կառավարում, սոցիալական պատասխանատվություն, մատչելիություն և արդարություն, էթիկական վարք կրթությունում, տվյալների անվտանգություն և պաշտպանություն։ ԵՀՀ-ի սկզբունքները ծածկում են դրանք բոլորը։

4.4 Ռիսկի վրա հիմնված և համաչափ մոտեցում

Ոչ բոլոր ծրագրերն ու գործընթացներն են պահանջում նույն ուշադրությունը։ Ավելի մանրամասն ուսումնասիրություն է իրականացվում նոր ծրագրերի, նոր գործընկերների և ուսուցման նոր ձևերի (օրինակ՝ առցանց), ինչպես նաև այն ծրագրերի նկատմամբ, որոնց ցուցանիշները ցածր են սահմանված շեմից (Հավելված Դ) կամ որոնց վերաբերյալ կան բողոքներ կամ արտաքին գնահատման դիտողություններ։ Կայուն բարձր արդյունքներ ունեցող ստորաբաժանումները կարող են օգտվել պարզեցված հաշվետվությունից («վաստակած ինքնավարություն»)։

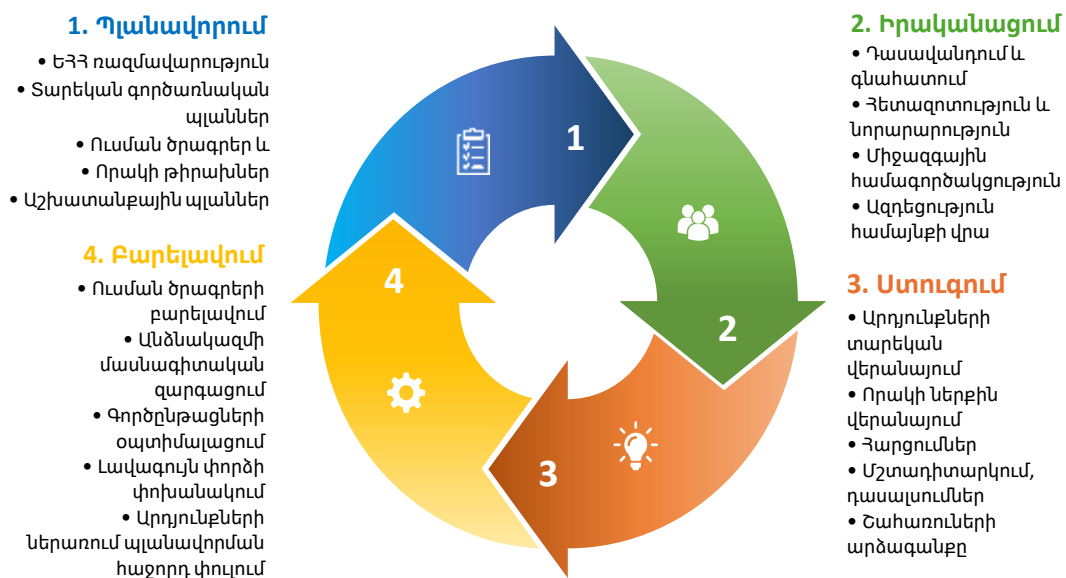
4.5 Որակի մշակույթը

Որակի մշակույթը հիմնված է երկու փոխկապակցված բաղադրիչի վրա. **ընդհանուր արժեքներ և նվիրվածություն** և **կառույցներ ու գործընթացներ**: Առաջինն առանց երկրորդի բարի մտադրություն է, երկրորդն առանց առաջինի՝ ձևականություն (գլուխ 29):

4.6 Չորս հարց

Ձեռնարկի բոլոր գործիքները՝ դասընթացի հաշվետվությունից մինչև ինստիտուցիոնալ ինքնավերլուծություն, պատասխանում են չորս հարցին, որոնք կիրառվում են նաև Եվրոպական համալսարանների ասոցիացիայի ինստիտուցիոնալ գնահատման ծրագրում.

1. Ի՞նչ ենք փորձում անել
2. Ինչպե՞ս ենք դա անում
3. Ինչպե՞ս գիտենք, որ դա աշխատում է
4. Ինչպե՞ս ենք փոխվում՝ բարելավվելու համար:

Գծապատկեր 1. Որակի կենսափուլը (ՊԻՍԲ)

2

Մաս II.

Որակի ներքին ապահովման
համակարգը

5. Համակարգի կառուցվածքը

5.1 Որակի ապահովման մակարդակները

Որակն ապահովվում է չորս փոխկապակցված մակարդակներում: Յուրաքանչյուր մակարդակ ունի իր պատասխանատուն, գործընթացները և արդյունքները, իսկ տեղեկատվությունը շարժվում է երկու ուղղությամբ՝ ներքևից վեր (ապացույցներ և հաշվետվություններ) և վերևից վար (որոշումներ, ռեսուրսներ և աջակցություն):

Աղյուսակ 5.1. Որակի ապահովման մակարդակները

Մակարդակ	Հիմնական գործընթացներ	Պատասխանատու	Հիմնական արդյունք
Համալսարան	Ռազմավարություն, բաղադրականություններ, ՈՆԱՀ-ի համակարգում, ռեսուրսների կառավարում, արտաքին հավատարմագրում	Խորհուրդներ, ռեկտորատ, ՉԿՈԱԿ	Որակի տարեկան զեկույց, ղեկավարության վերլուծություն, ինքնավերլուծության զեկույց
Ինստիտուտ, ակադեմիա, քոլեջ	Ուսման ծրագրերի պորտֆելի կառավարում, ստորաբաժանման խորհրդի որոշումների իրականացում, գործողությունների ծրագրերի վերահսկում	Տնօրեն, ստորաբաժանման խորհուրդ	Ստորաբաժանման տարեկան ամփոփում
Ուսման ծրագիր	Նախագծում, տարեկան մշտադիտարկում, պարբերական վերանայում և բարելավում	Ծրագրի ղեկավար, ԱԽ	Ծրագրի տարեկան զեկույց, գործողությունների ծրագիր
Դասընթաց	Դասընթացի ծրագրի իրականացում, ուսուցում, գնահատում, ուսանողական հետադարձ կապ	Դասավանդող, ամբիոնի վարիչ	Դասընթացի հաշվետվություն

5.2 Կազմակերպական կառուցվածքը

Կրթական գործունեությունն իրականացնում են Բժշկական ինստիտուտը, Տնտեսագիտական ինստիտուտը, Իրավագիտության և միջազգային հարաբերությունների ինստիտուտը, «Ռոսլին» արվեստի և հումանիտար գիտությունների ակադեմիան և «Հայբուսակ» քոլեջը՝ համապատասխան ամբիոններով: Ուսումնառությանն աջակցում են կենտրոնական ստորաբաժանումները, այդ թվում՝ ՉԿՈԱԿ-ը (R031), Ուսումնամեթոդական բաժինը (R032), Հետազոտական ռեսուրսների կենտրոնը (R033), գրադարանը, միջազգային կապերի և կարիերայի աջակցության ծառայությունները, ինչպես նաև կլինիկական և սիմուլյացիոն բազաները: Ինստիտուտների կանոնակարգերը գրանցամատյանում գրանցված են R025x–R029x ծածկագրերով:

5.3 Փաստաթղթերի համակարգը

Փաստաթղթերը կազմում են փոխկապակցված հիերարխիա՝ $S \rightarrow R \rightarrow G$, և մշակվում, քննարկվում, ընդունվում ու վերանայվում են R11-ի համաձայն: Բոլոր գործող փաստաթղթերը հրապարակվում են գրանցամատյանում (haybusak.am/dx)՝ կայուն հասցեով, ծածկագրով և կառավարման աղյուսակով (ընդունում, տարբերակ, հաջորդ վերանայում, պատասխանատու): Չեղարկված տարբերակները պահվում են արխիվում (dx/a): ՉԿՈԱԿ-ը տարեկան ստուգում է փաստաթղթերի վերանայման ժամկետների :

5.4 Գործընթացների քարտեզը

- **Հիմնական գործընթացներ.** ուսման ծրագրերի կենսափուլ, ուսուցում և գնահատում, ուսանողի կենսափուլ (ընդունելությունից մինչև շրջանավարտ), հետազոտություն, հասարակությանը ծառայություն
- **Աջակցող գործընթացներ.** մարդկային ռեսուրսներ, ուսումնական ռեսուրսներ և ենթակառուցվածքներ, տեղեկատվական համակարգեր, ֆինանսներ, հաղորդակցություն
- **Կառավարման գործընթացներ.** ռազմավարական պլանավորում, կատարողականի կառավարում, որակի ապահովում, ռիսկերի կառավարում, միջազգայնացում:

Յուրաքանչյուր գործընթաց ունի **պատասխանատու** (գործընթացի սեփականատեր), նկարագրված ընթացակարգ, չափելի ցուցանիշներ և պարբերական վերանայում: Գործընթացի սեփականատերը պատասխանատու է դրա արդյունավետության և բարելավման համար, իսկ ՉԿՈԱԿ-ը՝ մեթոդական աջակցության և ՈՆԱՀ-ի համակարգի ամբողջականության համար:

Միջազգային համեմատություն

ISO 21001-ը կառուցված է կառավարման համակարգերի միասնական կառուցվածքով. կազմակերպության համատեքստ, առաջնորդություն, պլանավորում, աջակցություն, գործառնություն, կատարողականի գնահատում և բարելավում: ԵՀՀ-ի ՈՆԱՀ-ը հետևում է նույն տրամաբանությանը. ձեռնարկի 2–4 գլուխները համատեքստն են և առաջնորդությունը, 5–8-ը՝ համակարգը, 9–25-ը՝ գործառնությունը և աջակցությունը, 15-ը և 26–27-ը՝ կատարողականի գնահատումը, 17-ը և 26-ը՝ բարելավումը:

6. Կառավարումը, դերերը և պատասխանատվությունները

6.1 Որակի կառավարումը

Որակի համար վերջնական պատասխանատվությունը կրում են ԵՀՀ-ի կառավարման մարմինները՝ իրենց լիազորությունների շրջանակում (R02): Համալսարանական խորհուրդը (R02-ում՝ Կառավարման խորհուրդ) սահմանում է ռազմավարական ուղղությունը և վերահսկում արդյունքները, Ակադեմիական խորհուրդը պատասխանատու է ակադեմիական չափանիշների և կրթության որակի համար, Գիտական խորհուրդը (R023)՝ հետազոտությունների որակի համար, իսկ ռեկտորը և ռեկտորատը՝ որոշումների կատարման և ռեսուրսների համար:

6.2 Որակի ցանցը

Որակի ապահովման ամենօրյա աշխատանքը կատարում է որակի ցանցը, որն ընդգրկում է.

- **ՉԿՈԱԿ-ը**՝ որպես համակարգող և մեթոդական կենտրոն (R031)
- **ստորաբաժանումների որակի համակարգողները**՝ յուրաքանչյուր ինստիտուտում, ակադեմիայում և քոլեջում, որոնք կապ են ապահովում ՉԿՈԱԿ-ի, ծրագրերի ղեկավարների և ամբիոնների միջև
- **ծրագրերի ղեկավարները և ԱԽ-ները** (R43)
- **ուսանողների որակի ներկայացուցիչները**՝ Ուսանողական խորհրդի կողմից առաջադրված:

6.3 Դերերը և պատասխանատվությունները

ԵՀՀ-ում կրթության որակի ապահովումը հիմնված է ուսումնառության, ուսուցման և գնահատման փոխկապակցված գործընթացների վրա և ենթադրում է դրանց մասնակիցների հստակ դերերի ու պատասխանատվությունների սահմանում:

- **Կրթություն/ուսում** – Համալսարանն ապահովում է որակյալ, ուսանողակենտրոն, ներառական, արդյունքահենք և կոմպետենցիաների զարգացմանը միտված կրթական միջավայր և համապատասխան պայմաններ:
- **Ուսումնառություն** – սովորողը ակտիվ և պատասխանատու մասնակցում է է կրթական գործընթացին, կատարում է ինքնուրույն աշխատանք, ձեռք է բերում սահմանված ուսումնառության արդյունքները և պահպանում ակադեմիական ազնվության սկզբունքները:
- **Ուսուցում** – դասավանդողն ապահովում է ուսումնառության արդյունքներին համապատասխան ուսուցման արդյունավետ կազմակերպումը, համապատասխան մեթոդների կիրառումը, սովորողների ներգրավվածությունը և հետադարձ կապը:
- **Գնահատում** – դասավանդողը և համապատասխան ստորաբաժանումներն ապահովում են ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերման վավերական, հուսալի, թափանցիկ, օբյեկտիվ և արդար գնահատում:

Կրթական գործընթացի բոլոր մասնակիցները իրենց դերերի շրջանակում մասնակցում են որակի ապահովմանը, հետադարձ կապի օգտագործմանը և շարունակական բարելավմանը:

Աղյուսակ 6.1. Դերերը որակի ապահովման մեջ

Մարմին կամ դեր	Հիմնական պատասխանատվությունները
Համալսարանական խորհուրդ	Ընդունում է ռազմավարությունը և համալսարանական քաղաքականությունները, հաստատում է բյուջեն, լսում է որակի տարեկան զեկույցը և վերահսկում ռազմավարական ցուցանիշները (R02)
Ակադեմիական խորհուրդ	Ընդունում է ակադեմիական կարգերը և ուղեցույցները, հաստատում է Նոր ուսման ծրագրերը, փոփոխությունները և դադարեցումը (R42), քննարկում է ծրագրերի մշտադիտարկման ամփոփումը և որակի տարեկան զեկույցը
Գիտական խորհուրդ	Ապահովում է հետազոտական գործունեության որակը, գնահատում է հետազոտական ծրագրերը և արդյունքները (R023)
Ռեկտոր և ռեկտորատ	Կրում են ընդհանուր պատասխանատվություն որակի համար, անցկացնում են ղեկավարության տարեկան վերլուծություն, հատկացնում են ռեսուրսներ և ապահովում որոշումների կատարումը
Պրոռեկտորներ	Ղեկավարում են իրենց ոլորտի որակը (կրթություն, հետազոտություն, միջազգայնացում և այլն), Նախնական հավանություն են տալիս Նոր ծրագրերի առաջարկներին (R42, 3.1)
ԶԿՈԱԿ	Համակարգում է ՈՆԱՀ-ը (R031). մեթոդական ղեկավարում, հարցումներ (R37), տվյալներ և զեկույցներ, ծրագրերի գրավոր գնահատում, ներքին վերանայումներ և աուդիտ, հավատարմագրման Նախապատրաստում, վերապատրաստումներ, գրանցամատյանի և սույն ձեռնարկի վարում
Ուսումնամեթոդական բաժին (ՈԼՄԲ)	Աջակցում է ուսանողակներին մեթոդներին, թվային ուսուցմանը, ուսումնական նյութերին և դասացուցակին (R032, R461, R462)
Հետազոտական ռեսուրսների կենտրոն	Աջակցում է հետազոտություններին, ուսանողական հետազոտական Նախաձեռնություններին և «Ազատ գաղափարներ» մրցույթին (R033, R58)
Ինստիտուտի, ակադեմիայի, քոլեջի տնօրեն և ստորաբաժանման խորհուրդ	Պատասխանատու են ստորաբաժանման ծրագրերի որակի համար. ստեղծում են ԱԽ-ներ, առաջինն են քննարկում առաջարկները, հաստատում և վերահսկում գործողությունների ծրագրերը (R42, 3.2–3.3)
Ստորաբաժանման որակի համակարգող	Աջակցում է ծրագրերի ղեկավարներին զեկույցների, տվյալների և գործողությունների ծրագրերի հարցում, կապ է ապահովում ԶԿՈԱԿ-ի հետ
Ծրագրի ղեկավար և ՈւԵ-ի աշխատանքային խումբ (ԱԽ)	Նախագծում են և կառավարում ուսման ծրագիրը, իրականացնում տարեկան մշտադիտարկում և պարբերական ինքնավերլուծություն, կազմում և կատարում են գործողությունների ծրագիրը (R42, R43, G41)
Ամբիոնի վարիչ և ամբիոն	Պատասխանատու են դասընթացների բովանդակության և դասավանդման համար. հաստատում են առարկայական ծրագրերը, կազմակերպում գործընկերային քննարկում և դասալսումներ (R46, G41)
Դասավանդող	Մշակում և թարմացնում է առարկայական ծրագիրը, դասավանդում և գնահատում է ըստ սահմանված չափանիշների (R45), տրամադրում հետադարձ կապ, կազմում դասընթացի հաշվետվություն, զարգացնում իր մասնագիտական կարողությունները (R71)
Ուսանողներ և Ուսանողական խորհուրդ	Մասնակցում են որպես գործընկերներ. անդամակցում են խորհուրդներին և ԱԽ-ներին, մասնակցում են հարցումներին և վերանայումներին, Նախաձեռնում են բարելավումներ (գլուխ 8)
Էթիկայի կոմիտե	Քննում է վարքագծի և ակադեմիական բարեվարքության հարցերը, տալիս է հետազոտությունների էթիկական հավանություն (R21, R23)
Մարդկային ռեսուրսների կառավարում	Ապահովում է թափանցիկ ընտրություն, մասնագիտական զարգացում և գնահատում (R71, R76, R77)
Արտաքին շահակիցներ	Գործատուները, շրջանավարտները և մասնագիտական կազմակերպությունները խորհրդատվություն են տալիս, անդամակցում ԱԽ-ներին և խորհրդատվական խմբերին, ապահովում պրակտիկայի վայրեր և մասնակցում հարցումներին

Գործընթացների մանրամասն բաշխումը՝ Հավելված Ը (RACI):

Հիշեք. ԶԿՈԱԿ-ը համակարգում և աջակցում է, բայց որակի «սեփականատերը» գործընթացն իրականացնող ստորաբաժանումն է՝ ծրագրի համար ծրագրի ղեկավարը, դասընթացի համար՝ դասավանդողը և ամբիոնի վարիչը:

7. Որակի կենսափուլը և օրացույցը

7.1 ՊԻՍԲ կենսափուլը յուրաքանչյուր մակարդակում

Աղյուսակ 7.1. ՊԻՍԲ կենսափուլի փուլերը

Փուլ	Ինչ է արվում	Օրինակ՝ ուսման ծրագրի մակարդակով
Պլանավորել	Սահմանել նպատակներ, ցուցանիշներ, պատասխանատուներ և ժամկետներ	PLO-ներ, ուսումնական պլան, տարեկան թիրախներ
Իրականացնել	Իրականացնել գործընթացը և հավաքել տվյալներ	Դասավանդում, գնահատում, պրակտիկա
Ստուգել	Վերլուծել տվյալները, հետադարձ կապը և համեմատել թիրախների հետ	Տարեկան մշտադիտարկում, հարցումներ, բենչմարքինգ
Բարելավել	Որոշել և իրականացնել բարելավումներ, տեղեկացնել շահակիցներին	Գործողությունների ծրագիր, «Դուք ասացիք, մենք արեցինք»

7.2 Տարեկան կենսափուլը

- 1. Դասընթաց** (յուրաքանչյուր կիսամյակ). ուսանողական գնահատում և դասընթացի հաշվետվություն (Հավելված 2)
- 2. Ծրագիր** (սեպտեմբեր). ծրագրի տարեկան զեկույց և գործողությունների ծրագիր՝ հիմնված դասընթացների հաշվետվությունների, ցուցանիշների և հետադարձ կապի վրա (R42, 4.1)
- 3. Ստորաբաժանում** (հոկտեմբեր). ստորաբաժանման խորհրդի կողմից զեկույցների քննարկում և տարեկան ամփոփում
- 4. Համալսարան** (նոյեմբեր–դեկտեմբեր). որակի տարեկան զեկույց Ակադեմիական և Համալսարանական խորհուրդներին
- 5. Դեկլարության վերլուծություն** (հունվար). ռեկտորատի որոշումներ համակարգի բարելավման, ռեսուրսների և հաջորդ տարվա առաջնահերթությունների վերաբերյալ, որոնք ներառվում են գործառնական պլանում և բյուջեում:

7.3 Որակի տարեկան զեկույցը

ԶԿՈԼԿ-ի պատրաստած որակի տարեկան զեկույցը ընդգրկում է.

- կատարողականի հիմնական ցուցանիշները՝ միտումներով և գնահատման շեմերով (Հավելված Դ)
- ծրագրերի տարեկան մշտադիտարկման և պարբերական վերանայումների ամփոփումը
- հարցումների հիմնական արդյունքները և «Դուք ասացիք, մենք արեցինք» ամփոփումները
- բողոքների, բողոքարկումների և ակադեմիական բարեվարքության դեպքերի անանուն վերլուծությունը
- ներքին աուդիտի և արտաքին գնահատումների արդյունքների կատարումը
- գործողությունների ծրագրերի կատարման կարգավիճակը
- բարելավման թեմատիկ առաջնահերթությունների արդյունքները և առաջարկներ հաջորդ տարվա համար:

7.4 Դեկլարության վերլուծությունը

Տարին մեկ անգամ ռեկտորատը վերլուծում է ՈՆԱՀ-ի արդյունավետությունը: Վերլուծության մուտքային տվյալներն են որակի տարեկան զեկույցը, ցուցանիշները, աուդիտի արդյունքները, շահակիցների հետադարձ կապը, ռիսկերը և ռեսուրսները: Արդյունքը գրավոր որոշումներն են համակարգի բարելավման, ռեսուրսների և փաստաթղթերի փոփոխության վերաբերյալ, որոնց ամփոփումը հրապարակվում է:

7.5 Բազմամյա կենսափուլը

Աղյուսակ 7.2. Որակի ապահովման պարբերականությունը

Գործողություն	Պարբերականություն	Պատասխանատու
Դասընթացի գնահատում ուսանողների կողմից և դասընթացի հաշվետվություն	Յուրաքանչյուր կիսամյակ	Դասավանդող, ամբիոն, ՉԿՈԱԿ
Ծրագրի տարեկան մշտադիտարկում	Տարեկան	Ծրագրի ղեկավար, ԱԽ
Որակի տարեկան զեկույց և ղեկավարության վերլուծություն	Տարեկան	ՉԿՈԱԿ, ռեկտորատ
Դասալսում	Ըստ R46-ի	Ամբիոնի վարիչ
Ներքին աուդիտ	Տարեկան պլանով, յուրաքանչյուր ստորաբաժանում՝ առնվազն 3 տարին մեկ	ՉԿՈԱԿ
Թեմատիկ վերանայում	Տարեկան՝ մեկ թեմա	ՉԿՈԱԿ, Ակադեմիական խորհուրդ
Գործատուների և շրջանավարտների հարցումներ	Առնվազն 2 տարին մեկ	ՉԿՈԱԿ
Որակի հասունության ինքնագնահատում	2 տարին մեկ	ՉԿՈԱԿ, ստորաբաժանումներ
Ծրագրի պարբերական վերանայում	Առնվազն 5 տարին մեկ	ԱԽ, ՉԿՈԱԿ, Ակադեմիական խորհուրդ
Ինստիտուցիոնալ ինքնավերլուծություն և արտաքին հավատարմագրում	Ըստ հավատարմագրման ժամկետի	Ռեկտորատ, ՉԿՈԱԿ
Փաստաթղթերի վերանայում	Ըստ կառավարման աղյուսակի	Փաստաթղթի պատասխանատու

Տարվա ընթացքում որակի ապահովման հիմնական միջոցառումները ներկայացված են որակի օրացույցում (Հավելված Գ): ՉԿՈԱԿ-ը յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա սկզբին հրապարակում է ճշգրտված ամսաթվերով տարեկան պլան:

7.6 Հիմնական շեմային արժեքներ

Թիրախները սահմանվում են գործառնական պլանում (S0126) և կարող են ավելի բարձր լինել: Ստորև ներկայացված նվազագույն շեմերը ընդհանուր են բոլոր ստորաբաժանումների համար և ցույց են տալիս, թե որ արդյունքից ներքև է անհրաժեշտ անհապաղ գործողություն:

Աղյուսակ 7.3. Նվազագույն շեմային արժեքները

Ցուցանիշ	Նվազագույն շեմ	Մակարդակ
Ուսումը շարունակողներ (1-ին կուրսից 2-րդ)	≥ 80%	Ծրագիր
Առաջին փորձից հանձնված դասընթացներ	≥ 85% (դասընթաց՝ ≥ 70%)	Ծրագիր, դասընթաց
Ժամանակին ավարտում	≥ 70%	Ծրագիր
Աշխատող կամ ուսումը շարունակող շրջանավարտներ (12 ամիս անց)	≥ 75%	Ծրագիր
Ուսանողների բավարարվածություն (5 միավորանոց սանդղակ)	≥ 4,0 (դասընթաց՝ ≥ 3,5)	Ծրագիր, դասընթաց
Հարցումների արձագանք	≥ 30%	Դասընթաց, ծրագիր
«Դուք ասացի՞ք, մենք արեցի՞նք» ամփոփում 30 օրվա ընթացքում	Հարցումների 100%-ը	Բոլոր մակարդակները
Ժամանակին կատարված գործողություններ	≥ 80%	Ծրագիր, ստորաբաժանում
Ժամանակին լուծված բողոքներ	≥ 90%	Համալսարան
Տարվա ընթացքում վերապատրաստված դասավանդողներ	≥ 50%	Ամբիոն

Շեմից ցածր արդյունքը գնահատվում է «կարմիր» (գլուխ 15). ծրագրի մակարդակում այն պահանջում է գործողությունների ծրագիր, դասընթացի մակարդակում՝ դասընթացի վերանայում ամբիոնում: Շեմերը վերանայվում են ղեկավարության տարեկան վերլուծության ժամանակ:

8. Ուսանողները և շահակիցները՝ որպես գործընկերներ

8.1 Սկզբունքներ

Սովորողները որակի ապահովման լիարժեք գործընկերներ են, ոչ միայն տեղեկատվության աղբյուր: Նրանց մասնակցությունը պետք է լինի **կառուցվածքային** (ամրագրված կարգերում), **իմաստալից** (ազդի որոշումների վրա), **տեսանելի** (արդյունքները հաղորդվեն), **աջակցված** (վերապատրաստմամբ) և **ճանաչված** (գնահատված և փաստաթղթավորված):

8.2 Ուսանողների մասնակցության մակարդակները

Աղյուսակ 8.1. Սովորողների մասնակցությունը

Մակարդակ	Մասնակցության ձևեր
Դասընթաց	Խմբի ներկայացուցիչ, կիսամյակի կեսի հետադարձ կապ, դասընթացի գնահատում (R37)
Ծրագիր	Ուսանող անդամ Ան-ում (R43), կիսամյակային հանդիպում ծրագրի ղեկավարի հետ, մասնակցություն տարեկան մշտադիտարկմանը և պարբերական վերանայմանը
Ստորաբաժանում	Ուսանող անդամներ ստորաբաժանման խորհրդում
Համալսարան	Ուսանող անդամներ Ակադեմիական և Համալսարանական խորհուրդներում (R02), Ուսանողական խորհուրդ, Ուսանողական գիտական ընկերություն, մասնակցություն փաստաթղթերի քննարկմանը (R11)
Արտաքին	Ուսանողներ ինքնավերլուծության աշխատանքային խմբերում, ուսանող փորձագետներ արտաքին գնահատման խմբերում

8.3 Ուսանողների ներկայացուցիչներ

- յուրաքանչյուր խումբ ամեն տարի ընտրում է ներկայացուցիչ, իսկ յուրաքանչյուր ծրագիր՝ ծրագրի ներկայացուցիչ
- ՉԿՈԱԿ-ը և Ուսանողական խորհուրդը տարեկան վերապատրաստում են ներկայացուցիչներին՝ որակի ապահովման, հետադարձ կապի հավաքման և ներկայացման հարցերով
- Ներկայացուցիչների աշխատանքը ճանաչվում է վկայականով, իսկ ցանկության դեպքում՝ դիպլոմի հավելվածում
- Ներկայացուցիչների բարձրացրած հարցերը գրանցվում են, և նրանք գրավոր պատասխան են ստանում:

8.4 Ուսանողների և դասավանդողների հանդիպումներ

Յուրաքանչյուր կիսամյակում ծրագրի ղեկավարը հանդիպում է ծրագրի ուսանողների ներկայացուցիչների հետ: Քննարկված հարցերը, որոշումները և պատասխանատուները գրանցվում են արձանագրությունում և գործողությունների մատյանում, որը հասանելի է ուսանողներին: Չլուծված հարցերը ներառվում են ծրագրի տարեկան զեկույցում:

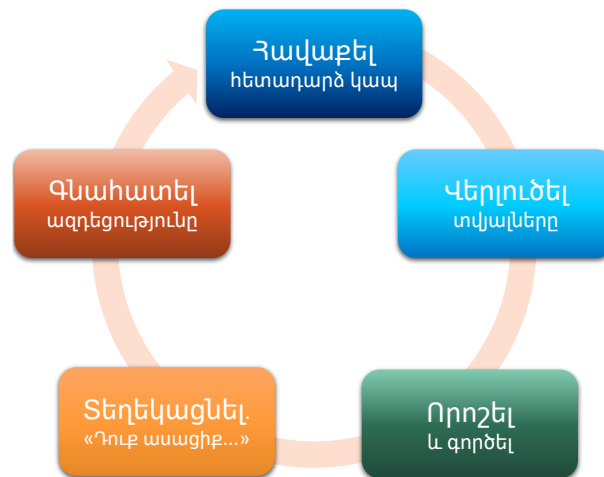
Առաջարկվող լավ փորձ

ԵՀՀ-ն և Ուսանողական խորհուրդը ամեն տարի կարող են համաձայնեցնել **ուսանողական գործընկերության համաձայնագիր**՝ մի քանի ընդհանուր առաջնահերթություններով (օրինակ՝ հետադարձ կապի որակ, ուսումնական տարածքներ, բարեկեցություն), պատասխանատուներով և տարեվերջյան հաշվետվությամբ:

8.5 Արտաքին շահակիցներ

Գործատուները, շրջանավարտները, մասնագիտական ասոցիացիաները, կլինիկական և պրակտիկայի բազաները և գործընկեր համալսարանները մասնակցում են ծրագրերի նախագծմանը և վերանայմանը, պրակտիկայի կազմակերպմանը, ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովներին և հարցումներին: Յուրաքանչյուր ինստիտուտում և ակադեմիայում խորհուրդ է տրվում ունենալ **գործատուների խորհրդատվական խումբ**, որը հանդիպում է առնվազն տարին մեկ անգամ: Շահակիցների կարծիքը փաստաթղթավորվում է, և ԱԽ-ը գրավոր արձագանքում է, թե ինչպես է այն հաշվի առնվել (R55):

8.6 Հետադարձ կապի օղակի փակումը

Գծապատկեր 2. Հետադարձ կապի օղակը

Հետադարձ կապը արժեք ունի միայն այն դեպքում, երբ մարդիկ տեսնում են դրա արդյունքը: Յուրաքանչյուր հարցումից կամ քննարկումից հետո պատասխանատու ստորաբաժանումը հրապարակում է համառոտ «Դուք ասացիք, մենք արեցինք» ամփոփում՝ նշելով, թե ինչ է փոխվել, ինչ է ծրագրված և ինչ հնարավոր չէ անել ու ինչու: Հարցման ավարտից հետո 30 օրվա ընթացքում արդյունքների ամփոփումը և «Դուք ասացիք, մենք արեցինք» ամփոփումը հրապարակվում են կայքում և ուսումնական հարթակում, իսկ կատարման ընթացքը ներկայացվում է մինչև հաջորդ հարցումը:

Միջազգային համեմատություն

Մեծ Բրիտանիայի որակի կոդեքսի (2024) երկրորդ սկզբունքը պահանջում է ուսանողներին ներգրավել որպես գործընկերներ որոշումների կայացման բոլոր մակարդակներում, իսկ ESG 2027-ի նախագիծը ընդգծում է ուսանողների դերը ներքին և արտաքին որակի ապահովման մեջ: Շոտլանդիայում ուսանողների մասնակցությունը աջակցվում է ազգային կազմակերպության (sparks) կողմից, որը վերապատրաստում է ներկայացուցիչներին և մշակում գործընկերության համաձայնագրեր:

Կապակցված փաստաթղթեր

R02	ԵՀՀ խորհուրդներ	R11	Քաղաքականությունների մշակման կարգ
R37	Հարցումների անցկացման կարգ	R55	Հետազոտական շահակիցներ
R43	ՈւՆ-ի աշխատանքային խմբի կանոնակարգ		

3

Մաս III.

Որակը գործնականում. ESG-ի
չափանիշները ԵՀՀ-ում

Յուրաքանչյուր գլուխ համապատասխանում է ESG 2015-ի 1-ին մասի մեկ չափանիշի և ունի նույն կառուցվածքը. չափանիշը և ESG 2027-ի փոփոխությունը, ESG-ի ակնկալիքները և դրանց իրականացումը ԵՀՀ-ում, հիմնական ընթացակարգերը, միջազգային համեմատությունը և արագ տեղեկանք (պատասխանատու, ապացույցներ, ցուցանիշներ, փաստաթղթեր):

9. Որակի ապահովման քաղաքականություն, հիմնարար արժեքներ և բարելավություն

ESG 1.1

Հաստատություններն ունեն որակի ապահովման քաղաքականություն, որը հրապարակային է և ռազմավարական կառավարման մաս է կազմում: Ներքին շահակիցները մշակում և իրականացնում են այն համապատասխան կառույցների և գործընթացների միջոցով՝ ներգրավելով արտաքին շահակիցներին:

ESG 2027 նախագիծ. քաղաքականությունը պետք է աջակցի շարունակական բարելավման ամբողջական կենսափուլին

ESG-ի ակնկալիքները և ԵՀՀ-ի պրակտիկան

Ակնկալիք	ԵՀՀ-ում	Փաստաթղթեր
Հրապարակային քաղաքականություն՝ ռազմավարական կառավարման մաս	Որակի հայեցակարգը, քաղաքականությունը և սույն ձեռնարկը հրապարակված են և կապված ռազմավարության հետ	R31, R32, S0125
Կառույցներ և պատասխանատվություններ	Կառավարման մարմիններ, ՉԿՈՎԿ, որակի ցանց, դերեր և RACI (գլուխ 6, Հավելված Ը)	R02, R031
Ակադեմիական բարելավություն և ազատություն, զգոնություն խարդախության նկատմամբ	Բարելավության համակարգ. կանխարգելում, բացահայտում, արդար արձագանք, ուսումնասիրում	R21, R23, G44, G45
Պաշտպանություն խտրականությունից	Չրոյական հանդուրժողականություն, մատչելի բողոքի ուղիներ (գլուխներ 23, 28)	R21, R25
Արտաքին շահակիցների ներգրավում	Ախ-ներ, խորհրդատվական խմբեր, հարցումներ	R43, R55, R37
Գործընկերների և պայմանագրային գործունեության ընդգրկում	Գործընկերության համաձայնագրերում որակի ապահովման դրույթներ (գլուխ 21)	S062

9.1 Հիմնարար արժեքները գործնականում

Աղյուսակ 9.1. ԵԲԿՏ-ի հիմնարար արժեքները ԵՀՀ-ում

Արժեք	Ինչպես է կիրառվում	Փաստաթղթեր
Ակադեմիական ազատություն	Դասավանդողն ընտրում է մանկավարժական մոտեցումը. դասալսումը չի գնահատում գիտական դիրքորոշումը. գործընկերները չեն սահմանափակում հետազոտության ազատությունը	R21, R46, R55
Ակադեմիական բարելավություն	Բարելավության համակարգ (ստորև)	R21, R23, G44, G45
Ինստիտուցիոնալ ինքնավարություն	ԵՀՀ-ն ընդունում է և պատասխանատու է իր ներքին կարգերի համար	R11
Մասնակցություն կառավարմանը	Ուսանողներ և անձնակազմ խորհուրդներում, Ախ-ներում և քննարկումներում	R02, R43, R11
Հանրային պատասխանատվություն	Ծառայություն հասարակությանը և թափանցիկ հաշվետվողականություն	R13

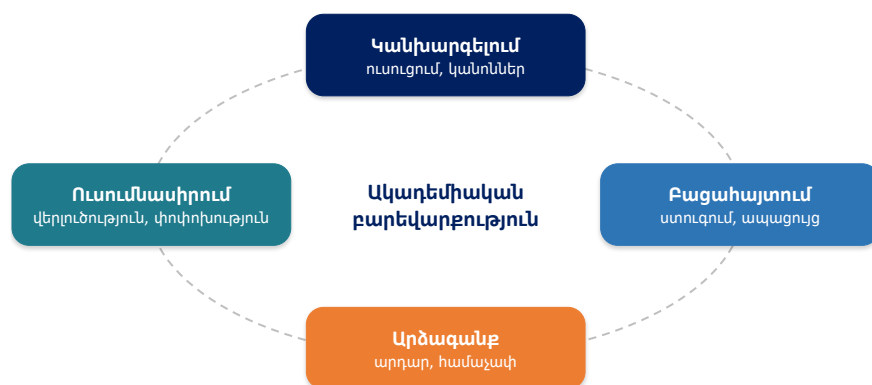
9.2 Ակադեմիական բարեվարքության համակարգը

- **Կանխարգելում.** բարեվարքության ուսուցում առաջին կուրսից, հղումների հմտություններ, ԱԲ-ի կանոններ յուրաքանչյուր առարկայական ծրագրում (G45), խարդախությունը դժվարացնող գնահատում
- **Բացահայտում.** համեմատական ստուգում G44-ով. ծրագրի կամ ԱԲ-ի հայտնաբերման գործիքի արդյունքը ինքնին ապացույց չէ
- **Արդար արձագանք.** ուսանողը լսվում է, միջոցները համաչափ են, որոշումը կարելի է բողոքարկել (R21, R23)
- **Ուսումնասիրում.** դեպքերի տարեկան անանուն վերլուծություն և փոփոխություններ ուսուցման ու գնահատման մեջ:

ԵՀՀ-ի հիմնական դիրքորոշումը գեներատիվ ԱԲ-ի վերաբերյալ

Գեներատիվ ԱԲ-ն ուսումնառության և աշխատանքի օրինական գործիք է, եթե այն կիրառվում է պատասխանատու, թափանցիկ և դասընթացի կանոններին համապատասխան: Հետևյալ սկզբունքները գործում են բոլոր դասընթացներում. մանրամասները՝ գլուխ 22 և G45:

- **Հեղինակություն.** ներկայացված աշխատանքի համար պատասխանատու է ուսանողը կամ աշխատողը. ԱԲ-ն չի կարող լինել հեղինակ, իսկ դրա արդյունքները ստուգվում են
- **Դասընթացի կանոն.** առարկայական ծրագիրը նշում է, թե ԱԲ-ն արգելված է, սահմանափակ է թե թույլատրված. եթե ծրագրում նշված չէ, ԱԲ-ն կարելի է օգտագործել ուսումնառության համար, բայց ոչ գնահատվող աշխատանք ստեղծելու համար՝ առանց դասավանդողի թույլտվության
- **Բացահայտում.** գնահատվող աշխատանքում ԱԲ-ի օգտագործումը բացահայտվում է. չբացահայտված կամ արգելված օգտագործումը ակադեմիական բարեվարքության խախտում է (R21, R23)
- **Արդարություն.** ԱԲ-ի հայտնաբերման գործիքի արդյունքը ինքնին ապացույց չէ. ուսանողը լսվում է, իսկ գնահատման որոշումները կայացնում է մարդը
- **Տվյալներ.** անձնական տվյալները և այլոց չիրապարակված աշխատանքները մոտեքագրվում են միայն ԵՀՀ-ի հաստատած գործիքներ:

Գծապատկեր 3. Ակադեմիական բարեվարքության համակարգը

Շահերի բախում. անձը չի մասնակցում այն որոշմանը, որում շահ ունի (R24): **Ազդարարում.** խախտումների մասին կարելի է հայտնել, այդ թվում՝ անանուն, իսկ ազդարարողը պաշտպանված է հետապնդումից (R25):

Միջազգային համեմատություն

Եվրոպայի խորհրդի ETINED հարթակը և ENAI ցանցը խորհուրդ են տալիս բարեվարքության համալսարանական ամբողջական մոտեցում, որտեղ կանխարգելումը գերակայում է պատժից: Մեծ Բրիտանիայի որակի կոդեքսի 1-ին սկզբունքը պահանջում է որակի կառավարման ռազմավարական մոտեցում:

	Պատասխանատու	Ռեկտոր, ՉԿՈԱԿ, Էթիկայի կոմիտե
	Ապացույցներ	Հրապարակված քաղաքականություններ, արձանագրություններ, Էթիկայի կոմիտեի տարեկան ամփոփում
	Ցուցանիշներ	Բարեվարչության դեպքեր 100 ուսանողի հաշվով, դրանց ելքերը
	Փաստաթղթեր	R31 Որակի ապահովման հայեցակարգ
		R32 Որակի ապահովման քաղաքականություն
		R21 Վարքագծի կանոններ
		R23 Էթիկայի կոմիտե
		R24 Շահերի բախում
		R25 Ազդարարում
		G44 Հակազդագրության ուղեցույց
		G45 Արհեստական բանականության կիրառման ուղեցույց

10. Ծրագրերի նախագծման և հաստատումը

ESG 1.2

Հաստատություններն ունեն ծրագրերի նախագծման և հաստատման ընթացակարգեր: Ծրագրերը մշակվում են այնպես, որ ապահովեն սահմանված նպատակների իրագործումը: Որակավորումները հստակ սահմանվում են, հանրայնացվում, համապատասխանում ազգային և ԵԲԿՏ որակավորումների շրջանակների համապատասխան մակարդակներին:

ESG 2027 նախագիծ. մշտադիտարկումը և պարբերական վերանայումը միավորվում են այս չափանիշում. ծրագրերը պետք է արտացոլեն վերջին ակադեմիական և մասնագիտական զարգացումները:

ESG-ի ակնկալիքները և ԵՀՀ-ի պրակտիկան

Ակնկալիք	ԵՀՀ-ում	Փաստաթղթեր
Նպատակները համահունչ են ռազմավարությանը, արդյունքները՝ հստակ	Շրջանավարտի պրոֆիլ և PLO-ներ՝ բարտեզագրված ՈԱՇ-ին և ՈԵՇ-ին	R42, G41
Ուսանողների, շահակիցների և արտաքին փորձագետների մասնակցություն	Ախ-ում ուսանող և գործատու, նոր ծրագրի արտաքին գրավոր գնահատում	R43
Բարձրագույն կրթության չորս նպատակ	Աշխատունակություն, քաղաքացիություն, անձնային զարգացում, գիտելիք. տրանսվերսալ կոմպետենցիաներ	G41
Սահուն առաջընթաց և ECTS ծանրաբեռնվածություն	60 ECTS տարեկան, 1 կրեդիտ = 30 ժամ, ծանրաբեռնվածության ստուգում հարցումներով	G41
Կազմակերպված պրակտիկա	Պրակտիկան ունի արդյունքներ, ղեկավար, գնահատում և բազայի հետ համաձայնագիր	R42
Պաշտոնական հաստատում	Ստորաբաժանման խորհուրդ → ՉԿՈԱԿ-ի գնահատում → Ակադեմիական խորհուրդ	R42 3.3

10.1 Ծրագրի նկարագիրը

Յուրաքանչյուր ծրագիր ունի հրապարակված նկարագիր. որակավորում, ՈԱՇ/ՈԵՇ մակարդակ, ձև, լեզու, տևողություն, ECTS, ընդունելության պահանջներ, շրջանավարտի պրոֆիլ, PLO-ներ, ուսումնական պլան և PLO-դասընթաց բարտեզ, ուսուցման և գնահատման ռազմավարություն, պրակտիկա, ռեսուրսներ, որակի ապահովում և մասնագիտական պահանջներ:

10.2 Նոր ծրագրի մշակումը

Աղյուսակ 10.1. Նոր ուսման ծրագրի մշակման ինը քայլերը

Քայլ	Արդյունք	Պատասխանատու
1. Առաջարկ (R42, 3.1)	Նախնական առաջարկ և հիմնավորում	Նախաձեռնող ստորաբաժանում, պրոռեկտոր
2. Ախ-ի ձևավորում (R42, 3.2)	Տնօրենի որոշում	Ստորաբաժանման տնօրեն

Քայլ	Արդյունք	Պատասխանատու
3. Կարիքներ և պրոֆիլ	Կարիքների վերլուծություն, շրջանավարտի պրոֆիլ	ԱԽ
4. Նպատակներ և PLO-ներ	PLO-ներ, ՈԱՇ/ՈԵՇ քարտեզ	ԱԽ
5. Կառուցվածք և ECTS	Ուսումնական պլան	ԱԽ
6. Քարտեզագրում	PLO-դասընթաց քարտեզ	ԱԽ, ծրագրի ղեկավար
7. Ուսուցում և գնահատում	Գնահատման ռազմավարություն, առարկայական ծրագրեր	ԱԽ, դասավանդողներ
8. Ռեսուրսներ	Ռեսուրսների ծրագիր	ԱԽ, տնօրեն
9. Ներքին հաստատում (R42, 3.3)	Ստորաբաժանման խորհրդի որոշում, ՉԿՈԱԿ-ի գրավոր գնահատում, Ակադեմիական խորհրդի որոշում	Ստորաբաժանման խորհուրդ, ՉԿՈԱԿ, Ակադեմիական խորհուրդ

Մանրամասները՝ R42, G41 (գլուխ 4), S43: Ստուգաթերթը՝ Հավելված Է:

Վերևում նշել նաև բարելավումը

Գծապատկեր 4. Ուսման ծրագրի կենսափուլը

10.3 Ուսումնառության արդյունքները և Բլումի դասակարգումը

Արդյունքը նկարագրում է, թե ինչ կկարողանա կատարել սովորողը դասընթացի կամ ծրագրի ավարտին: ԵՀՀ-ում արդյունքները ձևակերպվում են Բլումի դասակարգմամբ (վերանայված տարբերակ). վեց մակարդակ՝ պարզից դեպի բարդը, որոնցից յուրաքանչյուրը հենվում է նախորդի վրա:

Գծապատկեր 5. Բլումի դասակարգման վեց մակարդակները

Աղյուսակ 10.2. Բլումի դասակարգման մակարդակները

Մակարդակ	Նկարագրություն	Գործողական բայեր	Գնահատման օրինակներ
6. Ստեղծում (ստեղծել)	Տարբեր տարրերը վերադասավորելով (նորը ձևավորելով) խնդրի լուծման սեփական ալգորիթով ստեղծելու կարողություն	Նախագծել, մշակել, ձևակերպել, կառուցել	Նախագիծ, հետազոտություն, ավարտական աշխատանք
5. Գնահատում (գնահատել)	Գնահատելու, դատողություններ անելու և քննական մտածողություն ցուցաբերելու կարողություն՝ տրված պայմաններում նպատակահարմար լուծում գտնելու համար	գնահատել, հիմնավորել, քննադատաբար վերանայել, պաշտպանել	գրախոսություն, բանավեճ, դեպքի գնահատում
4. Վերլուծություն (վերլուծել)	Տեղեկատվության տարբերակում և տրոհում պարզ բաղադրիչների, դասակարգում և համադրում	վերլուծել, համեմատել, տարբերակել, կազմակերպել	դեպքի վերլուծություն, տվյալների վերլուծություն
3. Գիտելիքի կիրառում (կիրառել)	Ձեռք բերված գիտելիքը գործնականում կիրառելու կարողություն	կիրառել, հաշվարկել, իրականացնել, ցուցադրել	խնդիրներ, լաբորատոր աշխատանք, OSCE
2. Ընկալում (ըմբռնել)	Փաստերն ընկալելու և ընդհանրացնելու կարողություն	բացատրել, մեկնաբանել, դասակարգել, ամփոփել	կարճ պատասխան, ամփոփում, հայեցակարգային քարտեզ
1. Գիտելիք (հիշել)	Սովորած տեղեկությունը հիշելու ունակություն	սահմանել, թվարկել, նույնականացնել, անվանել	թեստ, բազմակի ընտրության հարցեր

Ընդլայնված բայերը, աֆեկտիվ և հոգեշարժողական ոլորտները՝ Հավելված Բ:

Բանաձև. «Դասընթացի ավարտին ուսանողը կկարողանա» + գործողական բայ + առարկա + համատեքստ կամ չափանիշ (G41, գլուխ 7):

- մեկ դիտարկելի և չափելի բայ յուրաքանչյուր արդյունքում. ոչ «իմանալ», «հասկանալ», «ծանոթ լինել»
- բակալավրիատ՝ հիմնականում կիրառել-վերլուծել-գնահատել, մագիստրատուրա՝ վերլուծել-գնահատել-ստեղծել
- դասընթացում՝ 3–6 արդյունք, ծրագրում՝ 8–12 PLO
- կլինիկական, արվեստի և գործնական դասընթացներում՝ նաև հմտությունների և վերաբերմունքի արդյունքներ
- **համահունչություն.** եթե արդյունքը պահանջում է «վերլուծել», ուսանողը վերլուծում է պարապմունքում, և գնահատումը ստուգում է վերլուծությունը
- **քարտեզագրում.** յուրաքանչյուր PLO անցնում է Ն–2–Ա մակարդակներով և գնահատվում «Ա» մակարդակում (G41, գլուխ 8):

10.4 Փոփոխություններ և դադարեցում**Աղյուսակ 10.3. Ծրագրի փոփոխությունների տեսակները**

Տեսակ	Օրինակներ	Հաստատող
Ընթացիկ	Գրականություն, թեմատիկ պլան, մեթոդներ	Ամբիոն (G41, 13.3)
Էական	PLO-ներ, կառուցվածք, կրեդիտներ, դասընթացների անվանումներ	Ակադեմիական խորհուրդ (R42, 6.2)
Դադարեցում	Ծրագրի փակում՝ վերջնականացման պլանով	Ակադեմիական խորհուրդ (R42, 5)

Փոփոխությունները հաստատվում են ընդունելության արշավից առաջ և չեն վատթարացնում ընթացիկ ուսանողների վիճակը:

10.5 Ոլորտային չափորոշիչներ

- **Բժշկություն.** WFME հիմնական բժշկական կրթության չափորոշիչներ (2020)՝ ուրբ ոլորտ, և այն երկրների կարգավորողների պահանջները, որտեղ շրջանավարտները նախատեսում են աշխատել
- **Ստոմատոլոգիա.** ADEE-ի շրջանավարտի կոմպետենցիաների շրջանակ
- **Տնտեսագիտություն և կառավարում.** EFMD EQUIS և AACSB՝ որպես հղման կետ

- **Արվեստ.** EQ-Arts ոլորտային չափորոշիչներ
- **Իրավունք.** ազգային մասնագիտական պահանջներ:

Միջազգային համեմատություն

Մեծ Բրիտանիայի որակի կոդեքսի 7-րդ սկզբունքը պահանջում է ծրագրեր, որոնք համապատասխանում են որակավորումների շրջանակներին և համադրելի են. Ավստրալիայի TEQSA-ն ակնկալում է արտաքին ակադեմիական փորձագիտություն ծրագրերի հաստատման ժամանակ:

	Պատասխանատու	Ծրագրի ղեկավար և ԱԽ, ստորաբաժանման խորհուրդ, ՉԿՈԱԿ, Ակադեմիական խորհուրդ
	Ապացույցներ	Ծրագրի փաթեթ, ՉԿՈԱԿ-ի գնահատում, արտաքին կարծիքներ, որոշումներ
	Ցուցանիշներ	Ժամանակին հաստատված ծրագրեր, PLO-ների ծածկույթ
	Փաստաթղթեր	R42 Ուսման ծրագրերի մշակման, վերանայման, հաստատման և դադարեցման կարգ
		R43 ՈւՆ-ի աշխատանքային խմբի կանոնակարգ
		S43 ՈւՆ-ի աշխատանքային խմբերի գործողությունների պլան
		G41 Ուսման ծրագրերի և առարկայական ծրագրերի մշակման ուղեցույց
	R51	Հետազոտահենք ուսուցում
	R52	Հետազոտական կոմպետենցիաների դասընթացներ

11. Ուսանողակենտրոն ուսումնառություն, ուսուցում և գնահատում

ESG 1.3

Հաստատություններն ապահովում են, որ ծրագրերն իրականացվեն այնպես, որ խրախուսեն ուսանողներին ակտիվ դեր ստանձնել իրենց ուսումնառության գործընթացում, և որ ուսանողների գնահատումն արտացոլի այս մոտեցումը:

ESG 2027 Նախագիծ. ուսանողակենտրոնությունը պահանջվում է նաև ծրագրի նախագծման փուլում

ESG-ի ակնկալիքները և ԵՀՀ-ի պրակտիկան

Ակնկալիք	ԵՀՀ-ում	Փաստաթղթեր
Բազմազանության հարգում, ճկուն ուղիներ, տարբեր մեթոդներ	Ակտիվ մեթոդներ, հիբրիդ ձևաչափեր, ընտրովի դասընթացներ	R01, R462
Ինքնուրույնություն՝ ուղղորդմամբ, փոխադարձ հարգանք	Ինքնուրույն աշխատանք, կուրսի ղեկավար, վարքագծի կանոններ	R01, R21
Գնահատողները պատրաստված են	Գնահատման վերապատրաստում և տրամաչափում	R71, R45
Չափանիշները հրապարակված են նախապես	Առարկայական ծրագիր և ռուբրիկներ	G41, R45
Մեկից ավելի գնահատող, հետադարձ կապ	Բարձր կշռի գնահատումներում կրկնակի գնահատում, արտաքին գնահատող	R45
Մեղմացնող հանգամանքներ և բողոքարկում	Հարգելի պատճառներ, ողջամիտ հարմարեցումներ, բողոքարկման կարգ	R45, R18

11.1 Ուսուցման մոտեցումներ

- ակտիվ ուսուցում. դեպքեր, խնդրահենք և նախագծային ուսուցում, սիմուլյացիա, կլինիկական ուսուցում (R01)
- հետազոտահենք ուսուցում. չորս փուլ՝ իմանալ, կիրառել, նախաձեռնել և իրականացնել, ստեղծել և ներկայացնել (R51, R52)
- աշխատավարձում ուսուցում և պրակտիկա՝ արդյունքներով և գնահատմամբ
- թվային և հիբրիդ ձևաչափեր, ԱԲ-ի պատասխանատու կիրառում (R462, G45, գլուխ 22):

Դասընթացի (առարկայական) ծրագիր. 11 պարտադիր բաժին (G41, գլուխ 6), հրապարակվում է մինչև կիսամյակը և ներկայացվում առաջին պարապմունքին. այն սահմանում է արդյունքները, ծանրաբեռնվածությունը, գնահատումը և ԱԲ-ի կանոնները (G45):

11.2 Գնահատում

- **Համահունչ և վավերական.** ստուգում է արդյունքները՝ համապատասխան մակարդակում
- **Հուսալի և արդար.** ռուբրիկներ, կրկնակի գնահատում բարձր կշռի աշխատանքներում, տրամաչափում ամբիոնում
- **Թափանցիկ.** չափանիշները և միավորները հրապարակվում են նախապես
- **Բազմազան և իրական.** նախագծեր, դեպքեր, պորտֆոլիո, OSCE. առանց գերգնահատման
- **ԱԲ-ին դիմացկուն.** ԱԲ-ի թույլատրելի օգտագործումը նշվում է նախապես՝ արգելված, սահմանափակ կամ թույլատրված (հիմնական դիրքորոշումը՝ 9.2, G45)
- **Հետադարձ կապով.** Ժամանակին և կոնկրետ. խորհուրդ է տրվում երկու շաբաթվա ընթացքում, եթե R45-ը այլ բան չի սահմանում:

Աղյուսակ 11.1. Դասընթացների գնահատման բաղադրիչները (R45)

Բաղադրիչ	Ընդհանուր	Կլինիկական
Շարունակական գնահատում և ինքնուրույն ուսումնառություն (կլինիկականում՝ նաև գործնական հմտություններ)	20	30
Միջանկյալ գնահատումներ	10 + 20	—
Ամփոփիչ ատեստավորում (կլինիկականում՝ տեսական 20, գործնական 50)	50	70
Ընդամենը	100	100

Աղյուսակ 11.2. Գնահատականների սանդղակը (R45)

Գնահատական	100 միավոր	Տառային նիշ
Բացառիկ	100	A+
Գերազանց	96–99	A
Շատ լավ	91–95	B+
Լավ	81–90	B
Բավարար	71–80	C+
Անցողիկ	60–70	C
Անբավարար	<60	D

Ստուգաբեռնվ դասընթացներ՝ «S» (≥ 60) կամ «U» (< 60): Պարտադիր տեքստը՝ R45:

Առաջարկվող լավ փորձ. արտաքին գնահատող

Յուրաքանչյուր ծրագրի համար այլ համալսարանի դասավանդողը տարեկան ուսումնասիրում է ավարտական կուրսի գնահատումների և ավարտական աշխատանքների նմուշ և զեկույց ներկայացնում չափանիշների համադրելիության մասին (Հավելված 2):

11.3 Դասավանդման որակի մշտադիտարկում

- **Դասընթացի գնահատում ուսանողների կողմից.** յուրաքանչյուր կիսամյակ, անանուն (R37, Հավելված Ե)
- **Կիսամյակի կեսի հետադարձ կապ.** որպեսզի փոփոխությունները ծառայեն նույն խմբին
- **Դասալսում.** զարգացնող. համաձայնեցված ուշադրության կենտրոն, գնահատական՝ միայն մեկնաբանությամբ, արդյունքները չեն օգտագործվում կարգապահական որոշումների համար (R46)
- **Փոխադարձ դասալսում.** գործընկերների միջև, առանց գնահատման ձևի (R46)
- **Դասընթացի հաշվետվություն.** արդյունքներ, գնահատականներ, կարծիքներ, փոփոխություններ (Հավելված 2):

Միջազգային համեմատություն

Մեծ Բրիտանիայի որակի կոդեքսի 11-րդ սկզբունքը պահանջում է ներառական ուսուցում և բարելավությունը պահպանող բազմազան գնահատում, իսկ արտաքին գնահատողների համակարգը երաշխավորում է չափանիշների համադրելիությունը: WFME-ն առանձին ոլորտ է նվիրում գնահատմանը:

	Պատասխանատու	Դասավանդող, ամբիոնի վարիչ, ծրագրի ղեկավար
	Ապացույցներ	Առարկայական ծրագրեր, ռուբրիկներ, գնահատականների բաշխում, դասընթացի հաշվետվություններ, դասալսումների ամփոփում
	Ցուցանիշներ	Ուսանողների բավարարվածություն, առաջադիմություն, բողոքարկումներ
	Փաստաթղթեր	R01 Ուսանողակենտրոն ուսուցում
		R45 Գնահատման քաղաքականություն և կարգ
		R46 Դասալսումների անցկացման կարգ
		R51 Հետազոտահենք ուսուցում
		R52 Հետազոտական կոմպետենցիաների դասընթացներ
		R461 Ուսումնական նյութեր
		R462 Հիբրիդ և առցանց ուսուցման հարթակներ
	G41	Ուսման ծրագրերի և առարկայական ծրագրերի մշակման ուղեցույց
	G45	Արհեստական բանականության կիրառման ուղեցույց

12. Ընդունելություն, առաջընթաց, ճանաչում և որակավորման շնորհում

ESG 1.4

Հաստատությունները հետևողականորեն կիրառում են նախապես սահմանված և հրապարակված կանոններ, որոնք ընդգրկում են ուսանողի «կենսափուլի» բոլոր փուլերը՝ ընդունելություն, առաջընթաց, ճանաչում և որակավորման շնորհում:

ESG 2027 նախագիծ. Էական փոփոխություն չկա

ESG-ի ակնկալիքները և ԵՀՀ-ի պրակտիկան

Ակնկալիք	ԵՀՀ-ում	Փաստաթղթեր
Ընդունելության հրապարակված և հետևողական կանոններ	Պայմաններն ու չափանիշները հրապարակվում են արշավից առաջ. միջազգային դիմորդների համար՝ անգլերենով	G61
Ներածություն ուսումնառությանը	Ներածական շաբաթ. կանոններ, ծառայություններ, բարելավություն	G11
Առաջընթացի մշտադիտարկում	Կիսամյակային տվյալներ, վաղ ազդանշաններ, կուրսի ղեկավարներ, վերահանձնման կանոններ	R45
Արդար ճանաչում (Լիսաբոնյան կոնվենցիա)	Կրեդիտները ճանաչվում են, եթե չկա էական տարբերություն. ուսումնական համաձայնագրեր, APEL, միկրոորակավորումներ	R47, R48
Որակավորումը բացատրող փաստաթղթեր	Դիպլոմ և եվրոպական ձևաչափի դիպլոմի հավելված	—

12.1 Վաղ ազդանշաններ և աջակցություն

Ինստիտուտները յուրաքանչյուր կիսամյակ բացահայտում են ռիսկի խմբի ուսանողներին և առաջարկում խորհրդատվություն ու աջակցություն: Ազդանշաններն են՝

- երկու և ավելի անբավարար գնահատական
- ցածր հաճախում կամ առաջադրանքների չներկայացում
- ակադեմիական պարտքերի կուտակում
- ուսանողի, դասավանդողի կամ կուրսի ղեկավարի ահազանգ:

12.2 Ճանաչման ընթացակարգը

1. դիմում և փաստաթղթեր (ակադեմիական տեղեկանք, ծրագրի նկարագիր, ուսումնական համաձայնագիր)
2. արդյունքների, մակարդակի և ծանրաբեռնվածության համեմատում. մերժումը պետք է հիմնավորի եական տարբերությունը
3. որոշում՝ սահմանված ժամկետում, գրավոր և հիմնավորված
4. բողոքարկման հնարավորություն:

Ոչ ֆորմալ և ինֆորմալ ուսումնառության ճանաչումը կարգավորվում է R47-ով, միկրոորակավորումներինը՝ R48-ով և «Բարձրագույն կրթության և գիտության մասին» օրենքով:

Միջազգային համեմատություն

Մեծ Բրիտանիայի որակի կոդեքսի 9-րդ և 10-րդ սկզբունքները պահանջում են թափանցիկ և արդար ընդունելություն և ուսանողների աջակցություն ամբողջ ուսումնառության ընթացքում: ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի Համաշխարհային կոնվենցիան (2019) ամրապնդում է Լիսաբոնյան կոնվենցիայի ճանաչման սկզբունքները:

	Պատասխանատու	Ինստիտուտներ, դեկանատներ, ընդունող հանձնաժողով, ՉԿՈՎԿ
	Ապացույցներ	Հրապարակված կանոններ, ընդունելության տվյալներ, ճանաչման որոշումներ, դիպլոմի հավելվածներ
	Ցուցանիշներ	Ընդունելություն, ուսումը շարունակողներ, ժամանակին ավարտում
	Փաստաթղթեր	R45 Գնահատման քաղաքականություն և կարգ
		R47 Նախկին ուսումնառության ճանաչում
		R48 Կյանքի ընթացքում ուսումնառության քաղաքականություն
		G11 Ուսանողի ուղեցույց
		G61 Միջազգային ուսանողի ուղեցույց

13. Դասավանդող և աջակցող անձնակազմ

ESG 1.5

Հաստատությունները համոզվում են իրենց դասավանդողների կոմպետենտության մեջ: Նրանք կիրառում են արդար և թափանցիկ գործընթացներ անձնակազմի ընտրության և զարգացման համար:

ESG 2027 Նախագիծ. ընդգրկում է կրթությանը մասնակցող այլ անձնակազմը և անձնակազմի գնահատումը

ESG-ի ակնկալիքները և ԵՀՀ-ի պրակտիկան

Ակնկալիք	ԵՀՀ-ում	Փաստաթղթեր
Արդար և թափանցիկ ընտրություն	Բաց մրցույթ՝ հրապարակված չափանիշներով, ամբիոնի վարիչի ընտրություն, կոչումներ	R76, R73, R75
Դասավանդման կարևորության ճանաչում	Դասավանդումը հաշվի է առնվում վարկանիշում և առաջխաղացման մեջ	R77, R72
Մասնագիտական զարգացում	Չարգացման պլաններ, մանկավարժական վերապատրաստումներ, մենթորություն	R71
Հետազոտության և ուսուցման կապ	Հետազոտական գործունեության աջակցություն և խրախուսում	R51, R74
Նորարարություն և նոր տեխնոլոգիաներ	Թվային և ԱԲ գրագիտության վերապատրաստում	R462, G45
Անձնակազմի գնահատում	Վարկանիշ, ուսանողների կարծիք, զարգացնող դասալսում	R77, R46

13.1 Անձնակազմի կենսափուլը

Աղյուսակ 13.1. Անձնակազմի կենսափուլը ԵՀՀ-ում

Փուլ	Լավ փորձ	Փաստաթղթեր
Ընտրություն	Հրապարակված պաշտոնի նկարագիր, մրցութային հանձնաժողով, շահերի բախման հայտարարություն, բողոքարկում	R76, R24
Ներածություն	Ներածական ծրագիր և մենթոր առաջին տարում	R71
Չարգացում	Անհատական զարգացման պլան, վերապատրաստումներ, շարժունություն, հետազոտական աջակցություն	R71
Գնահատում	Տարեկան գրույց, վարկանիշ, ուսանողների կարծիք, դասալսում (զարգացնող)	R77, R46
Ճանաչում	Դասավանդման գերազանցության մրցանակներ, հավելավճարներ, կոչումներ	R74, R75

13.2 Մասնագիտական զարգացման շրջանակը

Դասավանդողների զարգացումը կառուցվում է գործունեության հինգ ոլորտի շուրջ, որոնք համապատասխանում են Advance HE մասնագիտական չափորոշիչների շրջանակին (PSF 2023)։

1. ուսումնառության գործողությունների և ծրագրերի նախագծում և պլանավորում
2. ուսուցում և ուսումնառության աջակցություն համապատասխան մոտեցումներով և միջավայրում
3. գնահատում և հետադարձ կապ ուսումնառության համար
4. ուսանողների աջակցություն և ուղղորդում
5. սեփական պրակտիկայի բարելավում շարունակական մասնագիտական զարգացման միջոցով։

13.3 Հետազոտությունների պատասխանատու գնահատում

Անձնակազմի գնահատման և առաջխաղացման ժամանակ ամսագրային ցուցանիշները որակի փոխարինող չեն համարվում, թեկնածուն կարող է ներկայացնել իր կարևորագույն արդյունքների պատմողական նկարագիր, իսկ դասավանդումը, ղեկավարումը և ծառայությունը նույնպես հաշվի են առնվում (R74, R75)։ Սա համապատասխանում է CoARA համաձայնագրին և DORA հռչակագրին։

Աջակցող անձնակազմ. ուսումնառության և վարչական անձնակազմի համար ևս գործում են թափանցիկ ընտրություն, զարգացման պլաններ և գնահատում (գլուխ 25)։

Միջազգային համեմատություն

Advance HE-ի PSF 2023-ը ճանաչում է դասավանդողների որակավորումը չորս մակարդակով (Associate Fellow-ից մինչև Principal Fellow)։ ԵՀՀ-ն կարող է օգտագործել այս շրջանակը ներքին վերապատրաստման ծրագրի և ճանաչման համար։

	Պատասխանատու	Ռեկտորատ, մարդկային ռեսուրսներ, ինստիտուտներ, ամբիոններ	
	Ապացույցներ	Մրցույթների արձանագրություններ, զարգացման պլաններ, վերապատրաստումների մատյան, դասալսումների անանուն ամփոփում	
	Ցուցանիշներ	Որակավորում, վերապատրաստվածների մասնաբաժին, ուսանող/դասավանդող հարաբերակցություն	
	Փաստաթղթեր	R71	Անձնակազմի զարգացում
		R72	Վարձատրության քաղաքականություն
		R73	Ամբիոնի վարիչի ընտրություն
		R74	Հավելավճարներ
		R75	Գիտական կոչումներ
		R76	Դասավանդողների ընտրություն
	R77	Դասավանդողների վարկանիշ	
	R46	Դասալսումների անցկացման կարգ	

14. Ուսումնական միջավայր. ռեսուրսներ և ուսանողների աջակցություն

ESG 1.6

Հաստատություններն ունեն ուսուցման և ուսումնառության համապատասխան ֆինանսավորում և ապահովում են բավարար և հեշտությամբ հասանելի ուսումնական ռեսուրսներ և ուսանողների աջակցություն:

ESG 2027 Նախագիծ. վերանվանվում է «ուսումնական միջավայր» և ներառում է ենթակառուցվածքները

ESG-ի ակնկալիքները և ԵՀՀ-ի պրակտիկան

Ակնկալիք	ԵՀՀ-ում	Փաստաթղթեր
Ուսուցման ֆինանսավորում	Ռեսուրսների կարիքները ներառվում են տարեկան բյուջեում	S0126
Ֆիզիկական և վիրտուալ ռեսուրսներ	Գրադարան, շտեմարաններ, լաբորատորիաներ, սիմուլյացիա, կլինիկական բազաներ, էլեկտրոնային հարթակ	R461, R462, R54
Որակավորված աջակցող անձնակազմ	Աջակցող անձնակազմի զարգացում	R71
Բազմազան ուսանողների կարիքներ	Աշխատող, միջազգային, հաշմանդամություն ունեցող ուսանողներ	G61
Տեղեկացվածություն ծառայությունների մասին	Ուսանողի ուղեցույց և ներածական շաբաթ	G11

14.1 Ուսանողների աջակցման ծառայություններ

Աղյուսակ 14.1. Ծառայությունները

Ծառայություն	Ինչ է տրամադրում
Ակադեմիական խորհրդատվություն	Կուրսի ղեկավարներ, ուսումնական պլանի ընտրություն, վաղ ազդանշանների հետևանքով աջակցություն
Կարիերա	Խորհրդատվություն, պրակտիկաներ, գործատուների հետ կապ, շրջանավարտների ցանց
Բարեկեցություն	Հոգեբանական աջակցություն և ուղղորդում մասնագետներին
Ներառում	Ողջամիտ հարմարեցումներ, մատչելի տարածքներ և նյութեր (գլուխ 23)
Միջազգային ուսանողներ	Վիզաներ, կացություն, ինտեգրում, լեզու (G61)
Գրադարան և SS	Ռեսուրսներ, ակադեմիական գրության աջակցություն, թվային հմտություններ

Ծառայությունները ունեն հրապարակված չափորոշիչներ (գլուխ 25), և ուսանողները գնահատում են դրանք տարին մեկ անգամ: Արտակարգ իրավիճակներում ուսումնառության շարունակականությունը ապահովվում է R18-ով:

Միջազգային համեմատություն

Ավստրալիայի TEQSA-ի շրջանակը «ուսումնական միջավայրը» առանձնացնում է որպես ինքնուրույն ոլորտ, իսկ Մեծ Բրիտանիայի որակի կոդեքսի 3-րդ սկզբունքը պահանջում է ռեսուրսներ, որոնք ապահովում են մատչելի և նորարարական ուսումնառություն:

	Պատասխանատու	Ռեկտորատ, ուսումնական ռեսուրսների և աջակցող ծառայությունների պատասխանատուներ
	Ապացույցներ	Ռեսուրսների պլաններ, ծառայությունների չափորոշիչներ, օգտագործման տվյալներ, հարցումներ
	Ցուցանիշներ	Ռեսուրսների և ծառայությունների գնահատական
	Փաստաթղթեր	R461 Ուսումնական նյութեր
		R462 Հիբրիդ և առցանց ուսուցման հարթակներ
		R54 Հետազոտական ենթակառուցվածքներ
		R18 Արտակարգ իրավիճակներում գործունեություն
		G11 Ուսանողի ուղեցույց
		G61 Միջազգային ուսանողի ուղեցույց

15. Տեղեկատվության կառավարում

ESG 1.7

Հաստատություններն ապահովում են, որ հավաքեն, վերլուծեն և օգտագործեն համապատասխան տեղեկատվություն իրենց ծրագրերի և այլ գործունեության արդյունավետ կառավարման համար:

ESG 2027 նախագիծ. տեղեկատվությունը պետք է լինի նաև հուսալի

ESG-ի ակնկալիքները և ԵՀՀ-ի պրակտիկան

Ակնկալիք	ԵՀՀ-ում	Փաստաթղթեր
Կատարողականի հիմնական ցուցանիշներ	Միասնական ցուցանիշներ՝ գնահատման շեմերով (Հավելված Դ)	S41
Ուսանողական կազմի պրոֆիլ	Ըստ ծրագրի, լեզվի, երկրի, ուսուցման ձևի	—
Առաջադիմություն, հաջողություն, ուսումնից դուրս մնալ	Կիսամյակային և տարեկան տվյալներ՝ ըստ ծրագրի	R45
Ուսանողների բավարարվածություն	Հարցումներ (Հավելված Ե)	R37
Շրջանավարտների կարիերա	Շրջանավարտների հետևում 1 և 3 տարի անց	R37
Ուսանողների և անձնակազմի մասնակցություն վերլուծությանը	Տվյալները քննարկվում են ԱԽ-ներում և խորհուրդներում	R43

15.1 Տվյալների կառավարում

- **Տվյալների սեփականատեր.** յուրաքանչյուր տվյալների հավաքածու ունի պատասխանատու ստորաբաժանում
- **Տվյալների բառարան.** ցուցանիշների միասնական սահմանումներ և հաշվարկի կանոններ (Հավելված Դ)
- **Միակ աղբյուր.** պաշտոնական թվերը վերցվում են մեկ համակարգից և ստուգվում նախքան հրապարակումը
- **Մատչելիություն.** ծրագրերի ղեկավարները և ստորաբաժանումները ստանում են իրենց տվյալները վահանակների միջոցով
- **Պաշտպանություն.** անձնական տվյալները մշակվում են օրենքի համաձայն, նոր համակարգերի համար գնահատվում է տվյալների պաշտպանության ռիսկը, տեղեկատվական անվտանգությունը հետևում է ISO/IEC 27001-ին որպես հղման կետ:

15.2 Ցուցանիշներ և գնահատման շեմեր

Թիրախները սահմանվում են գործառնական պլանում (S0126): Ցուցանիշները գնահատվում են երեք գույնով.

- **Կանաչ.** թիրախը կատարված է
- **Դեղին.** մինչև 10% ցածր է թիրախից կամ նվազում է
- **Կարմիր.** 10%-ից ավելի ցածր է թիրախից, ցածր է նվազագույն շեմից (Աղյուսակ 7.3) կամ նվազում է երկու տարի անընդմեջ. պահանջում է գործողությունների ծրագիր և կարող է հանգեցնել արտահերթ վերանայման (գլուխ 17):

15.3 Հարցումներ

- հարցումներն անցկացվում են R37-ով. կարճ, միասնական և համեմատելի տարեցտարի հարցաթերթեր (Հավելված Ե)
- ուսանողները մասնակցում են հարցաթերթերի մշակմանը
- արդյունքները հրապարակվում են ամփոփ ձևով հարցման ավարտից հետո 30 օրվա ընթացքում՝ «Դուք ասացիք, մենք արեցինք» ամփոփման հետ միասին (գլուխ 8), իսկ անհատական արդյունքները

տրվում են միայն դասավանդողին և նրա ղեկավարին. 5-ից պակաս պատասխանի դեպքում արդյունքը չի հրապարակվում

- արձագանքման ցածր մակարդակը վերլուծվում է, և եզրահանգումները արվում են զգուշությամբ
- շրջանավարտների հետևումը (1 և 3 տարի անց) տալիս է աշխատանքի տեղավորման և PLO-ների օգտակարության տվյալներ:

Գծապատկեր 6. Տվյալներից՝ որոշումներ

Միջազգային համեմատություն

Մեծ Բրիտանիայի որակի կոդեքսի 4-րդ սկզբունքը պահանջում է որակը գնահատել որակական և քանակական տվյալներով: ԵՄ խորհրդի 2017 թ. հանձնարարականը խրախուսում է շրջանավարտների համակարգված հետևումը:

	Պատասխանատու	ԶԿՈԱԿ, տվյալների սեփականատեր ստորաբաժանումներ
	Ապացույցներ	Տվյալների բառարան, վախճանակներ, հարցումների զեկույցներ
	Ցուցանիշներ	Հարցումների արձագանք, տվյալների ժամանակին հասանելիություն
	Փաստաթղթեր	R37 Հարցումների անցկացման կարգ
		S41 Կատարողականի կառավարում
		S0126 Գործառնական պլան 2026-27

16. Հանրային տեղեկատվություն

ESG 1.8

Հաստատությունները հրապարակում են տեղեկատվություն իրենց գործունեության, այդ թվում՝ ծրագրերի մասին, որը հստակ է, ճշգրիտ, օբյեկտիվ, արդիական և հեշտությամբ հասանելի:

ESG 2027 նախագիծ. պետք է հրապարակվեն նաև որակի ապահովման գործընթացների արդյունքները՝ տարբեր թիրախային խմբերի համար

ESG-ի ակնկալիքները և ԵՀՀ-ի պրակտիկան

Ակնկալիք	ԵՀՀ-ում	Փաստաթղթեր
Ծրագրերի և ընտրության չափանիշների մասին տեղեկատվություն	Ծրագրի նկարագիր, ընդունելության պայմաններ, ուսման վարձ	R42, G41
Արդյունքներ, որակավորում, ուսուցում և գնահատում	PLO-ներ, առարկայական ծրագրեր, գնահատման կանոններ	G41, R45
Առաջադիմություն և շրջանավարտների աշխատանքի տեղավորում	Ցուցանիշներ ըստ ծրագրերի	S41
Որակի ապահովման արդյունքներ	Որակի տարեկան զեկույցի ամփոփում, վերանայումների ամփոփումներ, հավատարմագրման զեկույցներ	R32
Հստակ, ճշգրիտ, արդիական, մատչելի	Պատասխանատու յուրաքանչյուր էջի համար, տարեկան ստուգում, երկլեզու, մատչելի ձևաչափ	R11

16.1 Ճշգրտություն և մատչելիություն

- յուրաքանչյուր Էջ կամ հրապարակում ունի պատասխանատու, որը ստուգում է այն տարին մեկ անգամ և յուրաքանչյուր ընդունելության արշավից առաջ
- տեղեկատվությունը հրապարակվում է հայերենով և անգլերենով, պարզ լեզվով, փաստաթղթերը՝ գրանցամատյանում (haybusak.am/dx)
- կայքը և փաստաթղթերը համապատասխանում են մատչելիության WCAG 2.2 AA մակարդակին
- փոփոխված տեղեկատվությունը թարմացվում է տասն աշխատանքային օրվա ընթացքում:

16.2 Էթիկական հավաքագրում

Միջազգային ուսանողներ հավաքագրող ներկայացուցիչների և գործակալների հետ ԵՀՀ-ն աշխատում է գրավոր պայմանագրով, որը պարտադրում է ճշգրիտ տեղեկատվություն ծրագրերի, վարձի, որակավորման ճանաչման և ապրելու պայմանների մասին: Գործակալները վերապատրաստվում են, նրանց աշխատանքը մշտադիտարկվում է ուսանողների հետադարձ կապով, իսկ խախտումների դեպքում պայմանագիրը դադարեցվում է:

Միջազգային համեմատություն

Մեծ Բրիտանիայի որակի կոդեքսի 9-րդ սկզբունքը պահանջում է ճշգրիտ տեղեկատվություն դիմորդների համար, իսկ Մեծ Բրիտանիան և Ավստրալիան ունեն միջազգային գործակալների վարքագծի ազգային կանոններ:

	Պատասխանատու	Ստորաբաժանումներ (իրենց տեղեկատվության համար), հաղորդակցության ծառայություն, ՉԿՈԱԿ
	Ապացույցներ	Հրապարակված տեղեկատվություն, ստուգման մատյան, գործակալների պայմանագրեր
	Ցուցանիշներ	Տեղեկատվության արդիականություն, դիմորդների բողոքներ
	Փաստաթղթեր	R11 Քաղաքականությունների մշակման կարգ
		S0125 «Փոփոխության ուղեգիծ. 2025-2030 ռազմավարություն»
		S0126 Գործառնական պլան 2026-27
		G61 Միջազգային ուսանողի ուղեցույց

17. Ծրագրերի մշտադիտարկում և պարբերական վերանայում

ESG 1.9

Հաստատությունները մշտադիտարկում և պարբերաբար վերանայում են իրենց ծրագրերը՝ համոզվելու, որ դրանք հասնում են իրենց նպատակներին և արձագանքում ուսանողների և հասարակության կարիքներին: Վերանայումները հանգեցնում են շարունակական բարելավման, իսկ ծրագրված կամ ձեռնարկված գործողությունները հաղորդվում են բոլոր շահագրգիռ կողմերին:

ESG 2027 նախագիծ. միավորվում է 1.2 չափանիշի հետ

ESG-ի ակնկալիքները և ԵՀՀ-ի պրակտիկան

Ակնկալիք	ԵՀՀ-ում	Փաստաթղթեր
Բովանդակությունը՝ վերջին հետազոտությունների լույսի ներքո	Գրականության և բովանդակության տարեկան թարմացում	G41
Հասարակության փոփոխվող կարիքներ	Գործատուների և շրջանավարտների կարծիք, աշխատաշուկայի տվյալներ	R37
Ծանրաբեռնվածություն, առաջադիմություն, ավարտում	Ցուցանիշներ և ծանրաբեռնվածության հարցումներ	S41
Գնահատման արդյունավետություն	Գնահատականների բաշխում, արտաքին գնահատողի զեկույց	R45
Ուսանողների ակնկալիքներ և բավարարվածություն	Հարցումներ, ներկայացուցիչների հանդիպումներ	R37

Ակնկալիք	ԵԳԳ-ում	Փաստաթղթեր
Ուսումնական միջավայրի համապատասխանություն	Ռեսուրսների և ծառայությունների գնահատում	—
Արդյունքների հաղորդում և թարմացված նկարագրի հրապարակում	«Դուք ասացիք, մենք արեցինք», վերանայման ամփոփում	R42

17.1 Տարեկան մշտադիտարկում

1. դասավանդողը կիսամյակի վերջում կազմում է դասընթացի հաշվետվություն, ամբիոնը քննարկում է դրանք
2. Ախ-ը ծրագրի ղեկավարի գլխավորությամբ վերլուծում է ցուցանիշները, հաշվետվությունները, հարցումները, արտաքին կարծիքները և նախորդ գործողությունների ծրագրի կատարումը (R42, 4.1)
3. Ծրագրի տարեկան զեկույցը և Նոր գործողությունների ծրագիրը քննարկվում են ստորաբաժանման խորհրդում
4. ՉԿՈԱԿ-ը կազմում է բոլոր ծրագրերի ամփոփումը Ակադեմիական խորհրդի համար:

17.2 Պարբերական վերանայում

Յուրաքանչյուր ծրագիր առնվազն հինգ տարին մեկ անցնում է համապարփակ վերանայում (R42, 4.2):

Աղյուսակ 17.1. Պարբերական վերանայման փուլերը

Փուլ	Ինչ է արվում	Ժամկետ
Նախապատրաստում	ՉԿՈԱԿ-ը տրամադրում է տվյալներ, նշանակվում է վերանայման խումբ	-6 ամիս
Ինքնավերլուծություն	Ախ-ը գրում է վերլուծական զեկույց, բենչմարքինգ առնվազն երեք ծրագրի հետ, որոնցից մեկը՝ արտերկրից (Հավելված 2)	-3 ամիս
Այց	Խումբը հանդիպում է ուսանողների, շրջանավարտների, գործատուների և դասավանդողների հետ	0
Չեկույց և որոշում	Եզրակացություններ և առաջարկություններ. Ակադեմիական խորհրդի որոշում	+1 ամիս
Գործողությունների ծրագիր	Պատասխանատվություն և ժամկետներով. ամփոփումը հրապարակվում է	+2 ամիս
Հետագա քայլեր	Կատարման հաշվետվություն	+12 ամիս

Գծապատկեր 7. Պարբերական վերանայման ժամանակացույցը

- **Վերանայման խումբ.** Նախագահ՝ այլ ստորաբաժանումից, արտաքին ակադեմիական փորձագետ, գործատու, ուսանող և ՉԿՈԱԿ-ի քարտուղար
- **Հնարավոր ելքեր.** հաստատում, հաստատում առաջարկություններով, հաստատում պայմաններով կամ ընդունելության կասեցում մինչև վերանախագծումը:

17.3 Արտահերթ վերանայում

- հիմնական ցուցանիշը «կարմիր» է երկու տարի անընդմեջ (Հավելված Դ)
- արտաքին գնահատման էական դիտողություն
- օրենսդրության կամ կրթական չափորոշչի փոփոխություն
- լուրջ բողոքներ կամ բարեվարքության համակարգային խնդիրներ:

17.4 Օղակի փակում

Բոլոր գործողությունները (ծրագրերի, վերանայումների, աուդիտի և արտաքին գնահատման) գրանցվում են ՉԿՈԱԿ-ի միասնական գործողությունների մատյանում՝ պատասխանատուով, ժամկետով և կարգավիճակով: Չկատարված գործողությունները և դրանց պատճառները ներկայացվում են որակի տարեկան զեկույցում:

Միջազգային համեմատություն

Մեն Բրիտանիայի որակի կոդեքսի 5-րդ սկզբունքը պահանջում է կանոնավոր մշտադիտարկում և վերանայում՝ ուսանողների, անձնակազմի և արտաքին փորձագետների մասնակցությամբ:

	Պատասխանատու	Ծրագրի ղեկավար և ԱԽ, ստորաբաժանման խորհուրդ, ՉԿՈԱԿ, Ակադեմիական խորհուրդ
	Ապացույցներ	Դասընթացների հաշվետվություններ, տարեկան զեկույցներ, վերանայման զեկույցներ, գործողությունների մատյան
	Ցուցանիշներ	Ժամանակին վերանայված ծրագրեր, ժամանակին կատարված գործողություններ
	Փաստաթղթեր	R42 Ուսման ծրագրերի մշակման, վերանայման, հաստատման և դադարեցման կարգ
		R43 ՈւՇ-ի աշխատանքային խմբի կանոնակարգ
		G41 Ուսման ծրագրերի և առարկայական ծրագրերի մշակման ուղեցույց
		R37 Հարցումների անցկացման կարգ

18. Որակի արտաքին ապահովում

ESG 1.10

Հաստատություններն անցնում են որակի արտաքին ապահովում ESG-ին համապատասխան՝ կենսափոփոխության հիմունքներով:

ESG 2027 նախագիծ. համարակալվում է որպես 1.9, Էական փոփոխություն չկա

18.1 Արտաքին գնահատման ձևերը

- **Ինստիտուցիոնալ հավատարմագրում.** HAKA, ըստ հավատարմագրման ժամկետի
- **Ծրագրային հավատարմագրում.** HAKA կամ EQAR-ում գրանցված գործակալություն
- **Ոլորտային հավատարմագրում.** բժշկության համար՝ WFME-ի կողմից ճանաչված գործակալություն, արվեստի՝ EQ-Arts, բիզնեսի՝ EFMD կամ AACSB, ըստ ռազմավարական որոշման
- **Արտաքին փորձագետներ.** պարբերական վերանայումներում և նոր ծրագրերի հաստատման ժամանակ:

Աղյուսակ 18.1. HAKA-ի հավատարմագրման փուլերը

Փուլ	ԵՀՀ-ի գործողությունները	Պատասխանատու
Ինքնավերլուծություն	Աշխատանքային խումբ՝ ուսանողների մասնակցությամբ, ապացույցների բազա, ինքնավերլուծության զեկույց՝ HAKA-ի տասներկու չափանիշով	Ռեկտորատ, ՉԿՈԱԿ
Արտաքին գնահատում	Միջազգային փորձագիտական խմբի այց. հանդիպումներ ղեկավարության, անձնակազմի, ուսանողների, շրջանավարտների և գործատուների հետ. մասնակիցների նախապատրաստում	ՉԿՈԱԿ
Որոշում	Հավատարմագրում յոթ տարով, երեք տարով՝ թերությունների շտկման պահանջով, կամ մերժում. զեկույցի և որոշման հրապարակում	HAKA-ի գնահատման խորհուրդ
Հետագա քայլեր	Գործողությունների ծրագիր՝ փորձագիտական զեկույցի առաջարկությունների հիման վրա, կատարման մշտադիտարկում և հաշվետվություն HAKA-ին	ՉԿՈԱԿ

18.2 Նախապատրաստման ստուգաթերթ

- ☐ Ինքնավերլուծությունը վերլուծական է և հենվում է տարեկան զեկույցների վրա
- ☐ Նախորդ արտաքին գնահատման յուրաքանչյուր առաջարկության կատարումը փաստաթղթավորված է
- ☐ ապացույցները հասանելի են մեկ թվային պահոցում
- ☐ ուսանողները, անձնակազմը և գործատուները տեղեկացված և պատրաստված են հանդիպումներին
- ☐ փորձնական (ներքին) այց է անցկացվել

Արտաքին գնահատման զեկույցները հրապարակվում են, իսկ առաջարկությունները մոտաբերվում են գործողությունների մատյանում (գլուխ 17): Բժշկական ինստիտուտը խորհուրդ է տրվում հետևել WFME-ի ճանաչման ծրագրին. դպրոցների հավատարմագրման կարգավիճակը արտացոլվում է բժշկական դպրոցների համաշխարհային տեղեկատուում, որը օգտագործում են շրջանավարտները և գործատուները:

Միջազգային համեմատություն

Արտաքին գնահատման զեկույցները հրապարակվում են EQAR-ի DEQAR շտեմարանում: Մեծ Բրիտանիայի որակի կոդեքսի 6-րդ սկզբունքը արտաքին գնահատումը դիտարկում է որպես երաշխիք և համեմատության միջոց:

	Պատասխանատու	Ռեկտորատ, ՉԿՈԱԿ
	Ապացույցներ	Ինքնավերլուծության զեկույցներ, փորձագիտական զեկույցներ, որոշումներ, հետագա քայլերի ծրագրեր
	Ցուցանիշներ	Հավատարմագրման կարգավիճակ, առաջարկությունների կատարում
	Փաստաթղթեր	R31 Որակի ապահովման հայեցակարգ
		R32 Որակի ապահովման քաղաքականություն
		R031 ՉԿՈԱԿ-ի կանոնադրություն

4

Մաս IV.

Ծրագրից այն կողմ

19. Հետազոտություն, զարգացում և ստեղծագործական գործունեություն

Հետազոտության որակը ուղղակիորեն ազդում է կրթության որակի վրա. ռազմավարությունը նախատեսում է գիտության վրա հիմնված կրթություն (S0125):

Աղյուսակ 19.1. Հետազոտության որակի ապահովում

Ոլորտ	ԵՀՀ-ի պրակտիկա	Փաստաթղթեր
Կառավարում	Գիտական խորհուրդը գնահատում է ծրագրերը և արդյունքները, Հետազոտական ռեսուրսների կենտրոնը աջակցում է	R023, R033
Բարելարություն	Հուսալիություն, ազնվություն, հարգանք և հաշվետվողականություն (ALLEA 2023)	R21
Էթիկական գնահատում	Մարդկանց, անձնական տվյալների կամ կենդանիների մասնակցությամբ հետազոտությունները սկսվում են Էթիկայի կոմիտեի հավանությունից հետո	R21, R23
Բաց գիտություն	«Որքան հնարավոր է բաց, որքան անհրաժեշտ է փակ», FAIR տվյալներ, տվյալների կառավարման պլաններ	R53
Ենթակառուցվածքներ	Ընդհանուր սարքավորումների հրապարակված մուտքի կանոններ	R54
Գործընկերություններ	Հետազոտության անկախություն, հրապարակման իրավունքներ, առանց անժամկետ արգելքի	R55
Ուսանողների հետազոտություն	Հետազոտահենք ուսուցում, կոմպետենցիաների չորս փուլ, Ուսանողական գիտական ընկերություն, «Ազատ գաղափարներ»	R51, R52, R58
Հետազոտությունների գնահատում	Որակական գնահատում, պատմողական CV, ամսագրային ցուցանիշները որակի փոխարինող չեն (CoARA, DORA)	R74, R75

19.1 Էթիկական գնահատման ընթացակարգը

1. հայտ՝ հետազոտության արձանագրությամբ, համաձայնության ձևերով և տվյալների պաշտպանության պլանով
2. գնահատում. շահերի բախում ունեցող անդամը չի մասնակցում
3. որոշում. հավանություն, փոփոխությունների պահանջ կամ մերժում՝ R23-ով սահմանված ժամկետում
4. մշտադիտարկում և Էական փոփոխությունների նոր հավանություն:

Միջազգային համեմատություն

Հետազոտական բարելարության եվրոպական վարքագծի կանոնագիրքը (ALLEA, 2023) և CoARA համաձայնագիրը (2022) եվրոպական չափանիշ են: Հետազոտողների եվրոպական խարտիան և «Հետազոտություններում գերազանցություն» պիտակը (HRS4R) կարող են լինել ԵՀՀ-ի հաջորդ քայլը:

	Պատասխանատու	Գիտական խորհուրդ, գիտական գծով պրոռեկտոր, Հետազոտական ռեսուրսների կենտրոն, Էթիկայի կոմիտե
	Ապացույցներ	Հետազոտական հաշվետվություններ, Էթիկական որոշումներ, տվյալների կառավարման պլաններ
	Ցուցանիշներ	Գրախոսվող հրապարակումներ, դրամաշնորհներ, ուսանողների մասնակցություն
	Փաստաթղթեր	R023 Գիտական խորհուրդ
		R033 Հետազոտական ռեսուրսների կենտրոն
		R21 Վարքագծի կանոններ
		R23 Էթիկայի կոմիտե
		R51 Հետազոտահենք ուսուցում
		R52 Հետազոտական կոմպետենցիաների դասընթացներ
		R53 Բաց գիտություն
		R54 Հետազոտական ենթակառուցվածքներ
		R55 Հետազոտական շահակիցներ
		R58 «Ազատ գաղափարներ» մրցույթ

20. Ծառայություն հասարակությանը, կյանքի ընթացքում ուսումնառություն և միկրոորակավորումներ

Ծառայություն հասարակությանը (R13). կրթական, առողջապահական, մշակութային և խորհրդատվական նախաձեռնություններ և կամավորություն: Յուրաքանչյուր նախաձեռնություն ունի նպատակ, թիրախային խումբ և ազդեցության ցուցանիշ, կապվում է կայուն զարգացման նպատակների հետ և ներառվում է որակի տարեկան զեկույցում:

Կյանքի ընթացքում ուսումնառություն (R48). ոչ ֆորմալ դասընթացները և միկրոորակավորումները անցնում են նույն որակի ապահովումը, ինչ ուսման ծրագրերը՝ համաչափ ձևով. հաստատում ամբիոնի կամ ստորաբաժանման կողմից, արդյունքներ, գնահատում, ուսանողների կարծիք և պարբերական վերանայում: Կրեդիտակիր միկրոորակավորումները կարող են ճանաչվել ուսման ծրագրերում (R47, «Բարձրագույն կրթության և գիտության մասին» օրենք):

20.1 Միկրոորակավորման վկայականի պարտադիր տարրերը

- սովորողի նույնականացում, անվանում, տրամադրող և նրա երկիրը, ամսաթիվ
- ուսումնառության արդյունքներ և ծանրաբեռնվածություն՝ ECTS-ով
- մակարդակ (ՈԱԾ/ՈԵԾ), եթե կիրառելի է
- գնահատման տեսակ և մասնակցության ձև (առկա, առցանց, հիբրիդ)
- որակի ապահովման տեսակ. ըստ ցանկության՝ նախապայմաններ և համակցման պայմաններ:

Միջազգային համեմատություն

ԵՄ խորհրդի 2022 թ. հանձնարարականը սահմանում է միկրոորակավորումների եվրոպական չափորոշիչ տարրերը և տասը սկզբունք, իսկ ENQA-ն մշակել է դրանց որակի ապահովման ուղենիշներ:

	Պատասխանատու	Սոցիալական և կրթական ծրագրերի պատասխանատուներ, ամբիոններ, ՉԿՈԱԿ
	Ապացույցներ	Նախաձեռնությունների գրանցամատյան, դասընթացների հաստատումներ, մասնակիցների կարծիք
	Ցուցանիշներ	Մասնակիցներ, ազդեցության ցուցանիշներ
	Փաստաթղթեր	R13 Ծառայություն հասարակությանը R48 Կյանքի ընթացքում ուսումնառության քաղաքականություն R47 Նախկին ուսումնառության ճանաչում

21. Միջազգայնացում և գործընկերություններ

Միջազգայնացման նպատակները սահմանված են S062-ում և S61-ում: Որակի ապահովման պահանջները.

Աղյուսակ 21.1. Միջազգայնացման որակի պահանջները

Ոլորտ	Պահանջ
Շարժունություն	Ուսումնական համաձայնագիր նախքան մեկնելը և կրեդիտների լիարժեք ճանաչում
Միջազգային ուսանողներ	Աջակցություն, ինտեգրում, Էթիկական հավաքագրում (G61, գլուխ 16)
Անգլերենով ծրագրեր	Դասավանդողների լեզվական կարողություն (խորհուրդ է տրվում առնվազն B2/C1) և համարժեք ուսումնական նյութեր
Համատեղ ծրագրեր	Համատեղ նախագծում, համաձայնագիր, համաձայնեցված որակի ապահովում (եվրոպական մոտեցում)
Գործընկերներ և ներկայացուցչություններ	Նախնական ստուգում, որակի պատասխանատվությունները սահմանող պայմանագիր, տարեկան մշտադիտարկում
Միջազգայնացում տեղում	Միջազգային հեռանկար ծրագրերում, վիրտուալ փոխանակումներ

21.1 Գործընկերության կենսափուլը

1. առաջարկ և նախնական ստուգում (հեղինակություն, հավատարմագրում, ռիսկեր)
2. համաձայնագիր՝ որակի, գնահատման, տվյալների և ուսանողների պաշտպանության դրույթներով
3. տարեկան մշտադիտարկում՝ ուսանողների կարծիքով և ցուցանիշներով
4. վերանայում, երկարաձգում կամ դադարեցում՝ ընթացիկ ուսանողների պաշտպանությամբ:

Միջազգային համեմատություն

Մեծ Բրիտանիայի որակի կոդեքսի 8-րդ սկզբունքը պահանջում է գործընկերությունների հստակ կառավարում, իսկ Համատեղ ծրագրերի որակի ապահովման եվրոպական մոտեցումը (Երևան, 2015) թույլ է տալիս մեկ արտաքին գնահատում բոլոր գործընկերների համար:

	Պատասխանատու	Միջազգային կապերի գծով պրոռեկտոր, միջազգային կապերի ծառայություն, ինստիտուտներ
	Ապացույցներ	Համաձայնագրեր, ուսումնական համաձայնագրեր, գործընկերների մշտադիտարկում
	Ցուցանիշներ	Շարժունություն, միջազգային ուսանողներ, ճանաչված կրեդիտներ
	Փաստաթղթեր	S062 Միջազգայնացման ռազմավարություն և գործողությունների ծրագիր
		S61 Միջազգայնացման շրջանակ
		G61 Միջազգային ուսանողի ուղեցույց
		R47 Նախկին ուսումնառության ճանաչում

22. Թվային կրթություն և արհեստական բանականություն

22.1 Առցանց և հիբրիդ ուսուցում

- Նախագծում առցանց ձևաչափի համար. արդյունքներ, փոխազդեցություն, մատչելիություն (R462)
- դասավանդողների վերապատրաստում թվային մանկավարժության ոլորտում
- հարթակի հուսալիություն, տեխնիկական աջակցություն և տվյալների պաշտպանություն
- գնահատման բարեվարքություն և ուսանողի նույնականացում՝ համաչափ միջոցներով
- ուսանողների աջակցություն և ներգրավվածության մշտադիտարկում:

22.2 Արհեստական բանականության կանոնները

- յուրաքանչյուր առարկայական ծրագիր նախապես նշում է, թե ԱԲ-ն թույլատրված է, սահմանափակ է թե արգելված (G45)
- ԱԲ-ի օգտագործումը բացահայտվում է. ԱԲ-ն չի կարող լինել հեղինակ
- ուսանողների աշխատանքները և անձնական տվյալները մուտքագրվում են միայն ԵՀՀ-ի հաստատած գործիքներ կամ համաձայնությամբ
- ԱԲ-ի հայտնաբերման գործիքի արդյունքը ինքնին բավարար ապացույց չէ. ուսանողը լսվում է
- գնահատման որոշումները կայացնում է մարդը
- ուսանողները և անձնակազմը անցնում են ԱԲ գրագիտության վերապատրաստում, իսկ պահանջվող գործիքները հասանելի են բոլորին
- կանոնները վերանայվում են տարեկան:

22.3 Բարձր ռիսկի կիրառություններ

ԵՄ ԱԲ ակտը բարձր ռիսկի է համարում կրթությունում ԱԲ-ի կիրառումը ընդունելության, ուսումնառության արդյունքների գնահատման, կրթական մակարդակի որոշման և քննությունների ընթացքում վարքագծի հսկողության համար: ԵՀՀ-ում նման գործիքները կիրառվում են միայն մարդու վերահսկողությամբ, թափանցիկությամբ, ռիսկերի և տվյալների պաշտպանության գնահատումից հետո և երբեք որպես որոշման միակ հիմք:

Միջազգային համեմատություն

ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի գեներատիվ ԱԲ-ի ուղեցույցը (2023) և Եվրոպական հանձնաժողովի Էթիկական ուղեկիշները դասավանդողների համար (2022) ընդգծում են մարդակենտրոն մոտեցումը, իսկ ENQA-ն (2018) սահմանել է Էլեկտրոնային ուսուցման որակի ապահովման նկատառումներ:

	Պատասխանատու	Ուսումնամեթոդական բաժին, ՏՏ ծառայություն, ՉԿՈԱԿ
	Ապացույցներ	Հարթակների տվյալներ, ԱԲ գործիքների ցանկ, վերապատրաստումների մատյան
	Ցուցանիշներ	Առցանց դասընթացների գնահատական, ԱԲ-ի հետ կապված բարեվարչության դեպքեր
	Փաստաթղթեր	R462 Հիբրիդ և առցանց ուսուցման հարթակներ
		R461 Ուսումնական նյութեր
		G45 Արհեստական բանականության կիրառման ուղեցույց
		G44 Հակագրագողության ուղեցույց

23. Հավասարություն, ներառում, բարեկեցություն և կայունություն

- **Հավասարություն.** խտրականության, ոտնձգության և ատելության խոսքի բացառում, գաղտնի բողոքի ուղի (R21, R25)
- **Սոցիալական չափում.** թերներկայացված խմբերի տվյալների հավաքում, ճկուն ուղիներ, ֆինանսական աջակցության մասին տեղեկատվություն
- **Մատչելիություն.** մատչելի տարածքներ, նյութեր (WCAG 2.2) և տարիանման անհատական պլաններ (R18)
- **Բարեկեցություն.** կանխարգելում, վաղ օգնություն, ուղղորդում մասնագետներին, անձնակազմի վերապատրաստում, գաղտնիություն
- **Գեներային հավասարություն.** խորհուրդ է տրվում գեներային հավասարության պլան, որը նաև «Հորիզոն Եվրոպա» ծրագրի մասնակցության պայման է
- **Կայունություն.** կայուն զարգացման նպատակները ծրագրերում և հետազոտություններում, Էներգաարդյունավետ համալսարան (R54):

23.1 Ողջամիտ հարմարեցումներ

1. ուսանողի դիմում (գաղտնի)
2. կարիքների գնահատում
3. համաձայնեցված հարմարեցումների պլան
4. տեղեկացում դասավանդողներին՝ ուսանողի համաձայնությամբ
5. վերանայում յուրաքանչյուր կիսամյակ:

Միջազգային համեմատություն

Սոցիալական չափման սկզբունքները (Հռոմ, 2020) պահանջում են ներառական միջավայր և տվյալների վրա հիմնված քաղաքականություն, իսկ Մեծ Բրիտանիայի համալսարանական հոգեկան առողջության խարտիան առաջարկում է ամբողջ համալսարանով բարեկեցության մոտեցում:

	Պատասխանատու	Ռեկտորատ, ուսանողական ծառայություններ, մարդկային ռեսուրսներ
	Ապացույցներ	Հարմարեցումների մատյան (գաղտնի), բողոքների անանուն վերլուծություն, մատչելիության ստուգումներ
	Ցուցանիշներ	Թերներկայացված խմբերի առաջադիմություն, բարեկեցության հարցման արդյունքներ
	Փաստաթղթեր	R21 Վարքագծի կանոններ
		R25 Ազդարարում
		R18 Արտակարգ իրավիճակներում գործունեություն
		R54 Հետազոտական ենթակառուցվածքներ

24. Կառավարում, պլանավորում, ռեսուրսներ և ռիսկեր

- **Պլանավորման շղթա.** ռազմավարություն (S0125) → գործառնական պլան (S0126) → ստորաբաժանումների պլաններ → անհատական նպատակներ
- **Կատարողական.** ստորաբաժանումները տարեկան հաշվետվություն են ներկայացնում ցուցանիշների վերաբերյալ (S41)
- **Բյուջե.** ռեսուրսները բաշխվում են՝ հաշվի առնելով ռազմավարությունը և որակի ապահովման արդյունքները
- **Փաստաթղթեր.** մշակվում և վերանայվում են R11-ով
- **Ղեկավարության վերլուծություն.** տարեկան (գլուխ 7)
- **Հաշվետվողականություն.** ռեկտորի տարեկան հաշվետվություն խորհուրդներին և հանրությանը:

24.1 Ռիսկերի կառավարում

ԵՀՀ-ն վարում է ռիսկերի գրանցամատյան՝ ISO 31000-ը որպես հղման կետ: Յուրաքանչյուր ռիսկ ունի պատասխանատու, հավանականության և ազդեցության գնահատական, միջոցներ և վերանայման ժամկետ: Գրանցամատյանը վերանայվում է տարեկան՝ ղեկավարության վերլուծության ընթացքում:

Աղյուսակ 24.1. Ակադեմիական ռիսկերի օրինակներ

Ռիսկ	Միջոցներ
Հավատարմագրման կորուստ կամ պայմաններ	Տարեկան կենսափուլ, ներքին աուդիտ, առաջարկությունների հետևում
Ընդունելության նվազում	Պորտֆելի վերլուծություն, շուկայի տվյալներ, նոր ծրագրեր
Որակավորված անձնակազմի պակաս	Հաջորդականության պլան, զարգացում, հրավիրյալ դասավանդողներ
Բարեվարչության խախտումներ	Կանխարգելում, գնահատման նախագծում, արդար ընթացակարգ
Տվյալների արտահոսք	Մուտքի վերահսկում, պահուստավորում, վերապատրաստում, միջադեպերի արձագանք
Գործընկերոջ ձախողում	Նախնական ստուգում, պայմանագրային դրույթներ, ուսանողների պաշտպանության պլան
Արտակարգ իրավիճակ	Գործունեության շարունակականության պլաններ (R18, ISO 22301)

Միջազգային համեմատություն

EFQM Model 2025-ը կազմակերպությունը գնահատում է երեք ուղղությամբ՝ ուղղություն, իրականացում և արդյունքներ, իսկ ISO 21001-ը պահանջում է ռիսկերի և հնարավորությունների պլանավորում:

	Պատասխանատու	Ռեկտոր, ռեկտորատ, ֆինանսական ծառայություն
	Ապացույցներ	Գործառնական պլան, բյուջե, ռիսկերի գրանցամատյան, ղեկավարության վերլուծության որոշումներ
	Ցուցանիշներ	Գործառնական պլանի կատարում
	Փաստաթղթեր	S0125 «Փոփոխության ուղեգիծ. 2025-2030 ռազմավարություն»
		S0126 Գործառնական պլան 2026-27
		S41 Կատարողականի կառավարում
		R11 Քաղաքականությունների մշակման կարգ
		R18 Արտակարգ իրավիճակներում գործունեություն
		R02 ԵՀՀ խորհուրդներ

25. Վարչական և աջակցող ծառայությունների որակ

Աջակցող ծառայությունները ուղղակիորեն ազդում են ուսանողների փորձառության վրա, և ESG 2027-ի նախագիծը ընդգրկում է նաև աջակցող անձնակազմը: Յուրաքանչյուր ծառայություն.

- ունի պատասխանատու և ներառված է ծառայությունների ցանկում

- հրապարակում է ծառայության չափորոշիչներ (ժամկետներ, հասանելիություն, կապ)
- չափում է բավարարվածությունը և վերլուծում բողոքները
- պարզեցնում է գործընթացները և թվայնացնում ծառայությունները
- տարեկան հաշվետվություն է ներկայացնում՝ բարելավման ծրագրով:

Աղյուսակ 25.1. Ծառայության չափորոշիչների օրինակներ

Ծառայություն	Չափորոշիչ (ցուցանիշային)
Հարցումների պատասխան	3 աշխատանքային օր
Տեղեկանքներ և ակադեմիական տեղեկանքներ	5 աշխատանքային օր
SS միջադեպեր	Ընդունում՝ 1 աշխատանքային օր
Բողոքներ	Ըստ գլուխ 28-ի

Ցուրաբանյուր ծառայություն սահմանում և հրապարակում է իր չափորոշիչները:

Միջազգային համեմատություն

ISO 21001-ը և ISO 9001-ը պահանջում են ծառայությունների արդյունքների և բավարարվածության մշտադիտարկում:

	Պատասխանատու	Ծառայությունների ղեկավարներ, ՉԿՈԱԿ
	Ապացույցներ	Ծառայությունների ցանկ, չափորոշիչներ, բավարարվածության տվյալներ
	Ցուցանիշներ	Չափորոշիչների կատարում, բավարարվածություն
	Փաստաթղթեր	R71 Անձնակազմի զարգացում R11 Քաղաքականությունների մշակման կարգ

5

Մաս V.

Բարելավման գործիքներ

26. Ինքնավերլուծություն և որակի հասունություն

Լավ ինքնավերլուծությունը պատասխանում է չորս հարցին (գլուխ 4) և լինում է վերլուծական, ոչ թե նկարագրական:

- եզրահանգումները փոխստուգվում են մի քանի աղբյուրով (տվյալներ, հարցումներ, փաստաթղթեր, հարցազրույցներ)
- ՈւՌՀՎ (SWOT) վերլուծության թույլ կողմերը անվանվում են անկեղծ
- արդյունքները համեմատվում են թիրախների, նախորդ տարիների և գործընկերների հետ
- մասնակցում են ուսանողները և արտաքին շահակիցները
- ավարտվում է իրատեսական գործողությունների ծրագրով:

26.1 RADAR տրամաբանություն

Աղյուսակ 26.1. RADAR ինքնագնահատման տարրերը

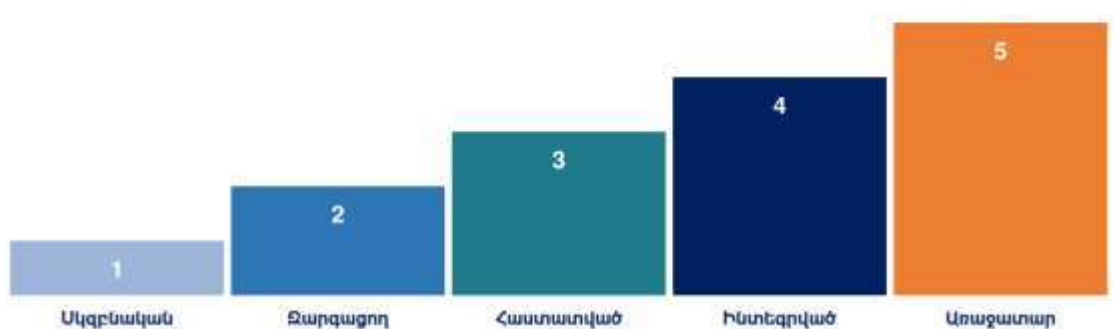
Տարր	Հարց
Արդյունքներ	Ի՞նչ արդյունքների ենք ձգտում և ի՞նչ ենք ստացել
Մոտեցում	Արդյո՞ք մեր մոտեցումը հիմնավորված է և ինտեգրված
Ներդրում	Արդյո՞ք այն կիրառվում է բոլոր ստորաբաժանումներում
Գնահատում և ճշգրտում	Ինչպե՞ս ենք չափում, սովորում և բարելավում

26.2 Որակի հասունության մակարդակները

Աղյուսակ 26.2. Հասունության հինգ մակարդակը

Մակարդակ	Նկարագրություն
1. Սկզբնական	Գործողությունները պատահական են և կախված են անհատներից
2. Չարգացող	Ընթացակարգերը սահմանված են, բայց կիրառվում են ոչ ամենուր
3. Հաստատված	Ընթացակարգերը կիրառվում են համակարգված, տվյալները օգտագործվում են
4. Ինտեգրված	Որակը ինտեգրված է պլանավորմանը և բյուջեին, օղակը փակվում է
5. Առաջատար	Շարունակական նորարարություն, բենչմարքինգ, ուրիշների համար օրինակելի փորձ

Չափանիշներն ըստ ոլորտների՝ Հավելված Թ: Ինքնագնահատումը՝ երկու տարին մեկ:

Գծապատկեր 8. Որակի հասունության մակարդակները

i	Պատասխանատու	ՉԿՈԱԿ, ստորաբաժանումներ
	Ապացույցներ	Ինքնավերլուծության զեկույցներ, հասունության գնահատականներ
	Ցուցանիշներ	Հասունության մակարդակը ըստ ոլորտների
	Փաստաթղթեր	R31 Որակի ապահովման հայեցակարգ R32 Որակի ապահովման բաղաբաղականություն

27. Ներքին աուդիտ և թեմատիկ վերանայումներ

Ներքին աուդիտը ստուգում է, թե ՈՆԱՀ-ը գործում է այնպես, ինչպես նկարագրված է ձեռնարկում և կարգերում: Այն չի գնահատում ակադեմիական բովանդակությունը:

- ՉԿՈԱԿ-ը կազմում է տարեկան աուդիտի պլան. յուրաքանչյուր ստորաբաժանում աուդիտի է ենթարկվում առնվազն երեք տարին մեկ
- աուդիտորները վերապատրաստված են և անկախ են աուդիտի ենթարկվող ոլորտից (ISO 19011-ը՝ որպես հղման կետ)
- ուսանողները կարող են մասնակցել որպես աուդիտի խմբի անդամներ:
 1. պլանավորում և փաստաթղթերի ուսումնասիրություն
 2. հարցազրույցներ և ընտրանքային ստուգում
 3. եզրահանգումներ. համապատասխանություն, անհամապատասխանություն, դիտարկում, լավ փորձ
 4. զեկույց և ուղղիչ գործողությունների ծրագիր
 5. կատարման ստուգում:

27.1 Թեմատիկ վերանայումներ

Տարեկան մեկ թեմա ուսումնասիրվում է ամբողջ համալսարանում (օրինակ՝ գնահատում և հետադարձ կապ, ուսանողների աջակցություն, միջազգայնացում): ՉԿՈԱԿ-ը վերանայումն անցկացնում է ուսանողների մասնակցությամբ և զեկույցը ներկայացնում Ակադեմիական խորհրդին. առաջարկությունները դառնում են բարելավման թեմատիկ առաջնահերթություններ:

	Պատասխանատու	ՉԿՈԱԿ, աուդիտորներ, ստորաբաժանումներ
	Ապացույցներ	Աուդիտի պլան և զեկույցներ, ուղղիչ գործողություններ
	Ցուցանիշներ	Ժամանակին փակված անհամապատասխանություններ
	Փաստաթղթեր	R031 ՉԿՈԱԿ-ի կանոնադրություն R32 Որակի ապահովման քաղաքականություն

28. Բողոքներ, բողոքարկումներ և մտահոգություններ

Աղյուսակ 28.1. Բողոքների ուղիները

Հարց	Ուղի	Փաստաթուղթ
Գնահատականի բողոքարկում	Ամբիոն, դեկանատ, բողոքարկման հանձնաժողով	R45
Վարքագծի կամ բարեվարքության խախտում	Էթիկայի կոմիտե	R21, R23
Կոռուպցիա, չարաշահում կամ այլ խախտում	Ազդարարման ուղիներ, այդ թվում՝ անանուն	R25
Շահերի բախում	Էթիկայի կոմիտե, մարդկային ռեսուրսներ	R24
Ուսուցման, ծառայությունների կամ ռեսուրսների որակ	Ծրագրի ղեկավար, ծառայության ղեկավար, Ուսանողական խորհուրդ, ՉԿՈԱԿ	R01, R37

28.1 Փուլերը

1. **Վաղ լուծում.** տեղում, ոչ ֆորմալ, որքան հնարավոր է արագ
2. **Պաշտոնական բողոք.** գրավոր, գրանցված, անաչառ քննություն, հիմնավորված որոշում՝ սահմանված ժամկետում
3. **Վերանայում.** դիմողը կարող է պահանջել որոշման վերանայում ավելի բարձր մակարդակում:
 - ուղիները մատչելի են և հայտնի բոլորին. ժամկետները սահմանված են համապատասխան կարգերով
 - բարեխղճորեն բողոք ներկայացնողը չի ենթարկվում բացասական հետևանքների
 - ՉԿՈԱԿ-ը տարեկան վերլուծում է բողոքների միտումները և ներառում որակի տարեկան զեկույցում:

Միջազգային համեմատություն

Մեծ Բրիտանիայի որակի կոդեքսի 12-րդ սկզբունքը պահանջում է մատչելի բողոքների և բողոքարկումների գործընթացներ, որոնց արդյունքները օգտագործվում են բարելավման համար:

i	Պատասխանատու	Դեկանատներ, Էթիկայի կոմիտե, ծառայությունների ղեկավարներ, ՉԿՈԱԿ
	Ապացույցներ	Բողոքների գրանցամատյան, որոշումներ, անանուն վերլուծություն
	Ցուցանիշներ	Բողոքների քանակ և ժամանակին լուծվածների մասնաբաժին
	Փաստաթղթեր	R45 Գնահատման քաղաքականություն և կարգ
		R21 Վարքագծի կանոններ
		R23 Էթիկայի կոմիտե
		R24 Շահերի բախում
		R25 Ազդարարում
		R01 Ուսանողակետորն ուսուցում

29. Որակի վերապատրաստում, հաղորդակցություն և ճանաչում

Աղյուսակ 29.1. Վերապատրաստման ծրագիր

Լսարան	Թեմաներ
Նոր դասավանդողներ	ՈՆԱՀ, առարկայական ծրագիր, Բլումի դասակարգում, գնահատում, բարեվարքություն, ԱԲ
Ծրագրերի ղեկավարներ	Տվյալներ, տարեկան մշտադիտարկում, պարբերական վերանայում, բենչմարքինգ
Ուսանողների ներկայացուցիչներ	Որակի ապահովում, հետադարձ կապի հավաքում և ներկայացում
Վերանայողներ և աուդիտորներ	Վերանայման և աուդիտի մեթոդներ
Աջակցող անձնակազմ	Ծառայությունների չափորոշիչներ, տվյալների պաշտպանություն

- **Հաղորդակցություն.** որակի էջ կայքում, «Դուք ասացիք, մենք արեցինք» ամփոփումներ, լավ փորձի շտեմարան
- **Որակի տարեկան օր.** լավ փորձի և ուսանողական նախագծերի ներկայացում
- **Ճանաչում.** դասավանդման գերազանցության և լավ փորձի մրցանակներ, ներկայացուցիչների վկայականներ:

i	Պատասխանատու	ՉԿՈԱԿ, Ուսումնամեթոդական բաժին, Ուսանողական խորհուրդ
	Ապացույցներ	Վերապատրաստումների մատյան, մասնակիցների կարծիք
	Ցուցանիշներ	Վերապատրաստված անձնակազմի և ներկայացուցիչների մասնաբաժին
	Փաստաթղթեր	R71 Անձնակազմի զարգացում R031 ՉԿՈԱԿ-ի կանոնադրություն

30. Ձեռնարկի վերանայում և եզրափակիչ դրույթներ

- Ձեռնարկի պատասխանատուն ՉԿՈԱԿ-ն է
- հավելվածները (օրացույց, ցուցանիշներ, հարցումներ, ձևանմուշներ, գրանցամատյան) ՉԿՈԱԿ-ը թարմացնում է տարեկան՝ տեղեկացնելով Ակադեմիական խորհրդին
- հիմնական տեքստը վերանայվում է առնվազն երեք տարին մեկ, ինչպես նաև ESG 2027-ի ընդունումից հետո 12 ամսվա ընթացքում, օրենսդրության փոփոխության կամ հավատարմագրման եզրակացության դեպքում
- Ձեռնարկն ուժի մեջ է մտնում Ակադեմիական խորհրդի կողմից ընդունվելու և ռեկտորի կողմից հաստատվելու պահից և փոխարինում է 2022 թ. հրատարակությանը:

Ա-Լ

Հավելվածներ

Հավելված Ա. Համապատասխանության աղյուսակ

Աղյուսակ Ա.1. ESG, HAKA, ՄԵԾ Բրիտանիայի որակի կոդեքս և ձեռնարկ

ESG 2015	ESG 2027 Նախագիծ	HAKA	ՄԲ որակի կոդեքս	Գլուխ
1.1 Որակի ապահովման քաղաքականություն	1.1	1, 3	1	9
1.2 Ծրագրերի նախագծում և հաստատում	1.2	7	7	10
1.3 Ուսանողակետերում ուսումնառություն և գնահատում	1.3	8, 9	11	11
1.4 Ընդունելություն, առաջընթաց, ճանաչում	1.4	8, 9	9, 10	12
1.5 Դասավանդող կազմ	1.5	6	3	13
1.6 Ռեսուրսներ և աջակցություն	1.6	2, 10	3, 10	14
1.7 Տեղեկատվության կառավարում	1.7	1, 3	4	15
1.8 Հանրային տեղեկատվություն	1.8	3, 12	9	16
1.9 Մշտադիտարկում և վերանայում	1.2	3, 7	5	17
1.10 Արտաքին որակի ապահովում	1.9	3	6	18
— Հետազոտություն	—	11	—	19
— Հասարակություն և ԿԸՈՒ	—	12	—	20
— Միջազգայնացում և գործընկերություններ	—	5	8	21
— Կառավարում և ռիսկեր	—	1, 2	1	24
— Բողոքներ և բողոքարկումներ	1.3	4, 10	12	28

ISO 21001-ի կետերը. 4 համատեքստ (զլ. 2–3), 5 առաջնորդություն (6), 6 պլանավորում (24), 7 աջակցություն (13–15), 8 գործառնություն (10–12, 19–22), 9 կատարողականի գնահատում (15, 17, 26–27), 10 բարելավում (17, 26):

Հավելված Բ. Բլումի դասակարգում և ուսումնառության ոլորտներ

Աղյուսակ Բ.1. Ճանաչողական ոլորտ. գործողական բայեր

Մակարդակ	Բայեր
Ստեղծել	Նախագծել, մշակել, ձևակերպել, կառուցել, պլանավորել, ստեղծել, կազմել, առաջարկել, համադրել, հետազոտություն իրականացնել
Գնահատել	գնահատել, հիմնավորել, քննադատաբար վերանայել, պաշտպանել, ընտրել, առաջնահերթություն տալ, ստուգել, եզրակացնել, երաշխավորել
Վերլուծել	վերլուծել, համեմատել, տարբերակել, կազմակերպել, դասակարգել, հակադրել, ախտորոշել, եզրահանգել
Կիրառել	կիրառել, հաշվարկել, իրականացնել, ցուցադրել, լուծել, օգտագործել, կատարել, չափել
Ըմբռնել	բացատրել, մեկնաբանել, դասակարգել, ամփոփել, նկարագրել, վերաշարադրել, օրինակներ բերել, քննարկել
Հիշել	սահմանել, թվարկել, նույնականացնել, անվանել, վերարտադրել, ճանաչել, նշել

Խոսանալով. «իմանալ», «հասկանալ», «ծանոթ լինել», «պատկերացում ունենալ», «գիտակցել»:

Աղյուսակ Բ.2. Աֆեկտիվ (վերաբերմունքի) ոլորտ

Մակարդակ	Բայեր
Ընկալում	ուշադրություն դարձնել, լսել, ընդունել
Արձագանքում	մասնակցել, քննարկել, համագործակցել
Արժևորում	աջակցել, պաշտպանել, նախաձեռնել
Կազմակերպում	համադրել արժեքները, առաջնահերթություն տալ, հիմնավորել
Բնութագրում	հետևողականորեն գործել մասնագիտական էթիկայով

Աղյուսակ Բ.3. Հոգեշարժողական (հմտությունների) ոլորտ

Մակարդակ	Բայեր
Նմանակում	կրկնել, հետևել ցուցադրմանը
Կատարում	կատարել հրահանգով
ճշգրտություն	կատարել ճշգրիտ և ինքնուրույն
Համակցում	համակցել հմտությունները, հարմարեցնել
Ավտոմատացում	կատարել վարպետորեն, նոր մեթոդ մշակել

Հավելված Գ. Որակի օրացույց

Աղյուսակ Գ.1. Որակի ապահովման տարեկան օրացույց

Ամիս	Հիմնական միջոցառումներ	Պատասխանատու
Սեպտեմբեր	Առարկայական ծրագրերի հրապարակում, ներածական շաբաթ, ԶԿՈԱԿ-ի տարեկան պլան, ծրագրերի տարեկան զեկույցներ	Ամբիոններ, ԶԿՈԱԿ, ԱԽ
Հոկտեմբեր	Չեկույցների քննարկում ստորաբաժանումներում, առաջին կուրսի հարցում, ներկայացուցիչների ընտրություն և վերապատրաստում	Ստորաբաժանումներ, ԶԿՈԱԿ
Նոյեմբեր	Որակի տարեկան զեկույց Ակադեմիական խորհրդին, կիսամյակի կեսի հետադարձ կապ	ԶԿՈԱԿ, դասավանդողներ
Դեկտեմբեր	Դասընթացների գնահատում, որակի տարեկան զեկույց Համալսարանական խորհրդին	ԶԿՈԱԿ, ռեկտոր
Հունվար	Քննաշրջան, բողոքարկումներ, ղեկավարության վերլուծություն	Ինստիտուտներ, ռեկտորատ
Փետրվար	Աշնանային դասընթացների հաշվետվություններ, հարցումների արդյունքներ, դասալսումների պլան	Դասավանդողներ, ամբիոններ, ԶԿՈԱԿ
Մարտ	Անձնակազմի և գործատուների հարցումներ, ներքին աուդիտ	ԶԿՈԱԿ
Ապրիլ	Շրջանավարտների հարցում, ծրագրերի փոփոխությունների առաջարկներ, բենչմարքինգ	ԱԽ, ԶԿՈԱԿ
Մայիս	Դասընթացների գնահատում, ավարտական կուրսի հարցում, ծառայությունների գնահատում, թեմատիկ վերանայման զեկույց	ԶԿՈԱԿ
Հունիս	Ամփոփիչ ատեստավորում, հաջորդ տարվա փոփոխությունների հաստատում	Ինստիտուտներ, Ակադեմիական խորհուրդ
Հուլիս	Գարնանային դասընթացների հաշվետվություններ, տվյալների ամփոփում, վարկանիշ	ԶԿՈԱԿ, ՄՌ
Օգոստոս	Առարկայական ծրագրերի թարմացում, գործողությունների ծրագրերի ստուգում, հաջորդ տարվա պլան	Դասավանդողներ, ԶԿՈԱԿ

Օրացույցը ցուցանիշային է: Ծրագրիտ ամսաթվերը` ԶԿՈԱԿ-ի տարեկան պլանում:

Հավելված Դ. Կատարողականի հիմնական ցուցանիշներ

Աղյուսակ Դ.1. Ցուցանիշների համակարգ

Ցուցանիշ	Սահմանում	Աղբյուր	Հաճախ.
Ընդունելություն	Ընդունված ուսանողներ` ըստ տեղերի և դիմորդների	ՈւՏՀ	Տարեկան
Ուսումը շարունակողներ	1-ին կուրսից 2-րդ կուրս անցածների մասնաբաժին	ՈւՏՀ	Տարեկան
Առաջադիմություն	Առաջին փորձից հանձնված դասընթացների մասնաբաժին	ՈւՏՀ	Կիսամյակ
Ժամանակին ավարտում	Սահմանված ժամկետում ավարտածների մասնաբաժին	ՈւՏՀ	Տարեկան

Ցուցանիշ	Սահմանում	Աղբյուր	Հաճախ.
Աշխատանքի տեղավորում	Ավարտից 12 ամիս անց աշխատող կամ ուսումը շարունակող	Հարցում	Տարեկան
Ուսանողների բավարարվածություն	Դասընթացների և ծրագրի ընդհանուր գնահատական	Հարցում	Կիսամյակ
Գործատուների բավարարվածություն	Շրջանավարտների պատրաստվածության գնահատական	Հարցում	2 տարի
Դասավանդողների որակավորում	Գիտական աստիճան ունեցողների մասնաբաժին	ՄՌ	Տարեկան
Ուսանող/դասավանդող	Ուսանողներ՝ մեկ լրիվ դրույքի դասավանդողի հաշվով	ՄՌ, ՈԼՏՀ	Տարեկան
Մասնագիտական զարգացում	Տարվա ընթացքում վերապատրաստված դասավանդողների մասնաբաժին	ՄՌ	Տարեկան
Հետազոտական արդյունք	Գրախոսվող հրապարակումներ և դրամաշնորհներ՝ մեկ դասավանդողի հաշվով	ԳԽ	Տարեկան
Շարժունություն	Ելքային և մուտքային ուսանողներ և անձնակազմ	ՄԿԲ	Տարեկան
Միջազգային ուսանողներ	Օտարերկրյա ուսանողների մասնաբաժին	ՈԼՏՀ	Տարեկան
Բարելարելության դեպքեր	Դեպքեր 100 ուսանողի հաշվով	Էթ. կոմ.	Տարեկան
Բողոքներ	Ժամանակին լուծված բողոքների մասնաբաժին	ՉԿՈԱԿ	Տարեկան
Գործողությունների կատարում	Ժամանակին կատարված գործողությունների մասնաբաժին	ՉԿՈԱԿ	Տարեկան
Հարցումների արձագանք	Պատասխանողների մասնաբաժին	ՉԿՈԱԿ	Կիսամյակ

Թիրախները՝ գործառնական պլանում, նվազագույն շեմերը՝ Աղյուսակ 7.3. զույների կանոնը՝ գլուխ 15: ՈԼՏՀ՝ ուսանողների տեղեկատվական համակարգ, ՄՌ՝ մարդկային ռեսուրսներ, ԳԽ՝ Գիտական խորհուրդ, ՄԿԲ՝ միջազգային կապերի բաժին:

Հավելված Ե. Հարցումներ

Աղյուսակ Ե.1. Հարցումների մատրից

Հարցում	Մասնակիցներ	Ժամկետ	Օգտագործում
Դասընթացի գնահատում	Ուսանողներ	Կիսամյակի վերջ	Դասընթացի հաշվետվություն
Կիսամյակի կեսի հետադարձ կապ	Ուսանողներ	6–8-րդ շաբաթ	Ընթացիկ բարելավում
Առաջին կուրսի փորձառություն	1-ին կուրս	Հոկտեմբեր	Ընդունելություն, աջակցություն
Ծրագրի գնահատում	Ավարտական կուրս	Մայիս	Ծրագրի մշտադիտարկում
Ռեսուրսներ և ծառայություններ	Ուսանողներ, անձնակազմ	Մայիս	Բյուջե, ծառայություններ
Շրջանավարտներ	1 և 3 տարի անց	Ապրիլ	Աշխատանք, PLO-ներ
Գործատուներ	Գործատուներ, պրակտիկայի բազաներ	Մարտ, 2 տարին մեկ	PLO-ներ, պրոֆիլ
Անձնակազմ	Դասավանդողներ, վարչական անձնակազմ	Մարտ	Միջավայր, զարգացում

Հարցումները կազմակերպում է ՉԿՈԱԿ-ը R37-ի համաձայն:

Աղյուսակ Ե.2. Դասընթացի գնահատման հիմնական հարցեր (1–5 սանդղակ)

Հարց
1. Դասընթացի ուսումնառության արդյունքները հստակ էին
2. Ուսուցման մեթոդներն օգնեցին ինձ սովորել

Հարց

3. Պնահատման չափանիշները հայտնի էին նախապես
 4. Ես ժամանակին ստացա օգտակար հետադարձ կապ
 5. Ծանրաբեռնվածությունը համապատասխանում էր կրեդիտներին
 6. Ռեսուրսները բավարար էին
 7. Դասավանդողը հարգալից էր և մատչելի
 8. Ընդհանուր առմամբ գոհ եմ դասընթացից
- Բաց հարցեր. Ի՞նչն էր լավագույնը: Ի՞նչը պետք է փոխել:

Հավելված 2. Ձևանմուշներ**Աղյուսակ 2.1. Հաշվետվությունների կառուցվածքը**

Փաստաթուղթ	Բաժիններ
Դասընթացի հաշվետվություն	Տվյալներ (անվանում, ECTS, ուսանողներ). CLO-ների ձեռքբերում. գնահատականների բաշխում. ուսանողների կարծիք. ինչն աշխատեց և ինչը՝ ոչ. փոփոխություններ
Ծրագրի տարեկան զեկույց	Ամփոփում. ցուցանիշներ և միտումներ. դասընթացների հաշվետվություններ. հետադարձ կապ. արտաքին կարծիքներ. նախորդ ծրագրի կատարում. նոր գործողությունների ծրագիր
Պարբերական վերանայման ինքնավերլուծություն	Ծրագրի համատեքստ. PLO-ներ և ՈԱԾ. ուսումնական պլան և քարտեզ. ուսուցում և գնահատում. ուսանողներ և արդյունքներ. անձնակազմ և ռեսուրսներ. բենչմարքինգ. ՈւԹՀՎ. գործողություններ
Վերանայման խմբի զեկույց	Գործընթաց. ուժեղ կողմեր. առաջարկություններ. պայմաններ (եթե կան). եզրակացություն
Արտաքին գնահատողի զեկույց	Չափանիշների համապատասխանություն ՈԱԾ-ին. գնահատման արդարություն և հետևողականություն. լավ փորձ. առաջարկություններ

Աղյուսակ 2.2. Գործողությունների ծրագրի ձևանմուշ

Նպատակ	Գործողություն	Պատասխանատու	Ժամկետ	Ցուցանիշ	Կարգավիճակ

Հավելված Է. Ստուգաթերթեր**Է.1 Նոր ուսման ծրագիր**

- ☐ կարիքների վերլուծություն և շրջանավարտի պրոֆիլ
- ☐ 8–12 PLO՝ քարտեզագրված ՈԱԾ-ին և ՈԵԾ-ին
- ☐ ուսումնական պլան՝ 60 ECTS տարեկան, համապատասխան ԿԶ-ին
- ☐ PLO–դասընթաց քարտեզ. յուրաքանչյուր PLO հասնում է «Ա»
- ☐ գնահատման ռազմավարություն և բոլոր առարկայական ծրագրերը
- ☐ ուսանողի և գործատուի մասնակցություն ԱԽ-ում
- ☐ արտաքին գրավոր կարծիք
- ☐ ռեսուրսների ծրագիր և մշտադիտարկման պլան

Է.2 Քնահատման նախագծում

- ☐ առաջադրանքը ստուգում է CLO-ն համապատասխան մակարդակում
- ☐ չափանիշները և ռուբրիկը հրապարակված են նախապես
- ☐ ԱԲ-ի կանոնները նշված են
- ☐ ծանրաբեռնվածությունը իրատեսական է
- ☐ հետադարձ կապի ժամկետը հայտնի է
- ☐ հարմարեցումները հաշվի են առնված

Է.3 Հանրային տեղեկատվություն

- ☐ ծրագրի նկարագիրը հրապարակված է հայերեն և անգլերեն
- ☐ ընդունելության պայմանները և վարձը արդիական են
- ☐ ցուցանիշները և որակի ապահովման ամփոփումները հրապարակված են
- ☐ էջի պատասխանատուն և ստուգման ամսաթիվը նշված են
- ☐ փաստաթղթերը մատչելի ձևաչափով են

Հավելված Ը. RACI մատրիցա

Աղյուսակ Ը.1. Պատասխանատվությունները ըստ գործընթացների

Գործընթաց	ԱԽ	Ռեկտ.	ԶԿՈԱԿ	Ստոր.	ԾՂ/ԱԽ	Ամբ.	Դաս.	Ուս.
Նոր ծրագրի նախագծում	I	C	C	A	R	C	C	C
Ծրագրի հաստատում	A	I	R	R	C	I	I	C
Առարկայական ծրագիր	—	—	C	I	C	A	R	I
Դասընթացի գնահատման հարցում	—	I	A/R	I	I	I	C	C
Դասընթացի հաշվետվություն	—	—	I	I	I	A	R	—
Դասալսում	—	—	C	I	I	A/R	C	—
Տարեկան մշտադիտարկում	I	—	C	A	R	C	C	C
Պարբերական վերանայում	A	I	R	C	R	C	C	C
Որակի տարեկան զեկույց	C	A	R	C	C	—	—	C
Ղեկավարության վերլուծություն	I	A/R	C	C	—	—	—	I
Հավատարմագրման ինքնավերլուծություն	C	A	R	C	C	C	C	C
Քնահատականի բողոքարկում	—	—	I	A	—	R	C	C
Հանրային տեղեկատվություն	—	A	C	R	C	—	—	I
Գործողությունների հետևում	I	—	C	A	R	C	—	I

R՝ կատարող, A՝ հաշվետու (մեկ), C՝ խորհրդակցվող, I՝ տեղեկացվող: ԱԽ՝ Ակադեմիական խորհուրդ, ԾՂ՝ ծրագրի ղեկավար: Մատրիցը ցուցանիշային է:

Հավելված Թ. Որակի հասունության չափանիշներ

Աղյուսակ Թ.1. Հասունության չափանիշներն ըստ ոլորտների

Ոլորտ	Մակարդակ 3. Հաստատված	Մակարդակ 5. Առաջատար
Քաղաքականություն և ռազմավարություն	Քաղաքականությունը հրապարակված է և կապված ռազմավարության հետ	Որակի նպատակները ղեկավարում են ռազմավարական որոշումները
Կառույցներ և դերեր	Դերերը սահմանված են և հայտնի	Որակի ցանցը ինքնուրույն նախաձեռնում է բարելավումներ

Ոլորտ	Մակարդակ 3. Հաստատված	Մակարդակ 5. Առաջատար
Գործընթացներ	Կենսափուլերը կատարվում են ժամանակին բոլոր ստորաբաժանումներում	Գործընթացները պարզեցվում են և համեմատվում միջազգային փորձի հետ
Տվյալներ և ապացույցներ	Ցուցանիշները հասանելի են և օգտագործվում են զեկույցներում	Իրական ժամանակի վահանակներ և կանխատեսող վերլուծություն
Ուսանողներ և շահակիցներ	Մասնակցում են բոլոր մակարդակներում	Համատեղ նախաձեռնում և ղեկավարում են բարելավումներ
Բարելավում և օղակի փակում	Գործողությունները հետևվում են և հաղորդվում	Ազդեցությունը չափվում է, և լավ փորձը տարածվում է
Որակի մշակույթ	Որակը ընկալվում է որպես ընդհանուր պատասխանատվություն	Որակը ինքնաբերաբար ամենօրյա պրակտիկայի մաս է

Հավելված Ժ. Եզրույթներ և հապավումներ

Աղյուսակ Ժ.1. Եզրույթներ

Եզրույթ	Սահմանում
Որակի ապահովում	Սահմանված պահանջների կատարումը երաշխավորող գործընթացներ
Որակի բարելավում	Որակը բարձրացնող նպատակաուղղված քայլեր
Որակի մշակույթ	Որակի նկատմամբ ընդհանուր արժեքներ և կառույցներ
Ուսումնառության արդյունք	Այն, ինչ ուսանողը կկարողանա անել ավարտին
Կառուցողական համահունչություն	Արդյունքների, ուսուցման և գնահատման փոխհամաձայնեցում
ECTS կրեդիտ	Ուսանողի 30 ժամ ընդհանուր աշխատանք (ԵՀՀ)
Միկրոորակավորում	Փոքր ծավալի ուսումնառության հավաստագիր՝ արդյունքներով և ECTS-ով
Արտաքին գնահատող	Այլ համալսարանի մասնագետ, որը ստուգում է չափանիշների համադրելիությունը
Տրամաչափում	Գնահատողների միջև չափանիշների կիրառման համաձայնեցում
Ղեկավարության վերլուծություն	ՈՆԱՀ-ի արդյունավետության տարեկան վերլուծություն ռեկտորատի կողմից
Ներքին աուդիտ	Համակարգի գործելու անկախ ստուգում
Բենչմարքինգ	Համեմատություն այլոց հետ՝ լավ փորձը բացահայտելու համար
Օղակի փակում	Գործողություն հետադարձ կապի հիման վրա և տեղեկացում

Աղյուսակ Ժ.2. Հապավումներ

Հապավում	Բացվածք
ԵՀՀ	Երևանի «Հայբուսակ» համալսարան
ԶԿՈԱԿ	Զարգացման և կրթության որակի ապահովման կենտրոն
ՈԼՄԲ	Ուսումնամեթոդական բաժին
ՈՆԱՀ	Որակի ներքին ապահովման համակարգ
Ուժ / ԱԽ	Ուսման ծրագիր / Ուժ-ի աշխատանքային խումբ
CLO / PLO	Դասընթացի / ծրագրի ուսումնառության արդյունք
ՈԱԾ / ՈԵԾ	Որակավորումների ազգային / եվրոպական շրջանակ
ԵԲԿՏ	Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածք
ESG	ԵԲԿՏ-ում որակի ապահովման չափանիշներ և ուղենիշներ
HAKA	Էստոնիայի կրթության որակի գործակալություն (Hariduse Kvaliteediagentuur)
ECTS	Կրեդիտների կուտակման և փոխանցման եվրոպական համակարգ
ԿԸՈԼ	Կյանքի ընթացքում ուսումնառություն

Հապավում	Բացվածք
ՊԻՍԲ	Պլանավորել, իրականացնել, ստուգել, բարելավել
RACI	Կատարող, հաշվետու, խորհրդակցվող, տեղեկացվող
RADAR	Արդյունքներ, մոտեցում, ներդրում, գնահատում և ճշգրտում
ՈւժԳՎ	Ուժեղ և թույլ կողմեր, հնարավորություններ, վտանգներ

Հավելված Ի. Միջազգային հղումներ

Միջազգային փաստաթղթերի անվանումները տրված են բնագրի լեզվով:

Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածք

- Standards and Guidelines for Quality Assurance in the EHEA (ESG), 2015
<https://www.enqa.eu/esg-standards-and-guidelines-for-quality-assurance-in-the-european-higher-education-area/>
- ESG 2027 — draft for consultation, November 2025
https://eua.eu/images/calls/ESG-2027_draft-for-consultation_Nov2025.pdf
- HAKA — Institutional accreditation (Estonian Quality Agency for Education)
<https://haka.ee/en/universities/institutional-accreditation/>
- Tirana Communiqué and Statements on Fundamental Values, 2024
<https://ehea.info/Download/Tirana-Communique.pdf>
- ECTS Users' Guide, 2015
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/da7467e6-8450-11e5-b8b7-01aa75ed71a1>
- European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes, 2015
<https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/>
- Council Recommendation on a European approach to micro-credentials, 2022
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022H0627\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022H0627(02))
- ENQA — Considerations for QA of e-learning provision, 2018
<https://www.enqa.eu/publications/considerations-for-qa-of-e-learning-provision/>
- ENQA — Approaches to quality assurance of micro-credentials, 2023
<https://www.enqa.eu/publications/approaches-to-quality-assurance-of-micro-credentials/>

Ազգային

- «Բարձրագույն կրթության և գիտության մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-285-Ն, 2025)
<https://www.arlis.am/hy/acts/214346/latest>
- ARMENIC — ENIC/NARIC Armenia
<https://armenic.am/?lang=en>

Միջազգային մոդելներ

- ISO 21001:2018 Educational organizations — Management systems
<https://www.iso.org/standard/66266.html>
- EFQM Model 2025
<https://efqm.org>
- UK Quality Code for Higher Education, 2024
<https://www.qaa.ac.uk/the-quality-code>
- TEQSA Higher Education Standards Framework, 2021
<https://www.teqsa.gov.au/how-we-regulate/higher-education-standards-framework-2021>
- WFME Basic Medical Education Standards, 2020
<https://wfme.org/standards/bme/>
- Advance HE Professional Standards Framework, 2023
<https://www.advance-he.ac.uk/teaching-learning/professional-standards-framework>

Հետազոտություն և ԱԲ

- ALLEA — European Code of Conduct for Research Integrity, 2023
<https://allea.org/code-of-conduct/>

- CoARA — Agreement on Reforming Research Assessment, 2022
<https://www.coara.org/agreement/the-commitments/>
- DORA — San Francisco Declaration on Research Assessment
<https://sf-dora.org/>
- EU AI Act — Annex III (high-risk uses)
<https://artificialintelligenceact.eu/annex/3/>
- UNESCO — Guidance for generative AI in education and research, 2023
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000386693>

Մատչելիություն

- W3C — Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.2
<https://www.w3.org/TR/WCAG22/>

Հավելված L. ԵՀՀ փաստաթղթերի գրանցամատյան

Բոլոր փաստաթղթերը հրապարակված են haybusak.am/dx/ հասցեով: Գործում է յուրաքանչյուր փաստաթղթի վերջին հրապարակված տարբերակը: Ծածկագրերը համապատասխանում են գրանցամատյանին (2026 թ. սեպտեմբեր):

Աղյուսակ L.1. ԵՀՀ փաստաթղթեր

Ծածկագիր	Անվանում	Ընդունվել է
Ռազմավարություններ և պլաններ (S)		
S0125	«Փոփոխության ուղեգիծ. 2025-2030 ռազմավարություն»	11.09.2026
S0126	Գործառնական պլան 2026-27	11.09.2026
S41	Կատարողականի կառավարում	24.11.2022
S43	ՈւԾ-ի աշխատանքային խմբերի գործողությունների պլան	02.06.2025
S61	Միջազգայնացման շրջանակ	24.11.2022
S062	Միջազգայնացման ռազմավարություն և գործողությունների ծրագիր	11.09.2026
Քաղաքականություններ, կարգեր և հայեցակարգեր (R)		
R01	Ուսանողակենտրոն ուսուցում	29.09.2025
R02	ԵՀՀ խորհուրդներ	29.05.2024
R023	Գիտական խորհուրդ	29.05.2024
R025x	Բժշկական ինստիտուտի կանոնակարգեր	
R026x	Տնտեսագիտական ինստիտուտի կանոնակարգեր	
R027x	Իրավագիտության և միջազգային հարաբերությունների ինստիտուտի կանոնակարգեր	
R028x	«Ռոսլին» ակադեմիայի կանոնակարգեր	
R029x	«Հայբուսակ» բույսերի կանոնակարգեր	
R031	ԶԿՈԱԿ-ի կանոնադրություն	24.11.2022
R032	Ուսումնամեթոդական բաժին	
R033	Հետազոտական ռեսուրսների կենտրոն	
R11	Քաղաքականությունների մշակման կարգ	11.09.2026
R13	Ծառայություն հասարակությանը	29.09.2025
R18	Արտակարգ իրավիճակներում գործունեություն	11.09.2026
R21	Վարքագծի կանոններ	27.06.2025
R23	Էթիկայի կոմիտե	29.05.2024
R24	Շահերի բախում	12.12.2022
R25	Ազդարարում	08.07.2026
R31	Որակի ապահովման հայեցակարգ	—
R32	Որակի ապահովման քաղաքականություն	—
R37	Հարցումների անցկացման կարգ	—
R42	Ուսման ծրագրերի մշակման, վերանայման, հաստատման և դադարեցման կարգ	—
R43	ՈւԾ-ի աշխատանքային խմբի կանոնակարգ	01.06.2025
R45	Գնահատման քաղաքականություն և կարգ	11.09.2026

Ծածկագիր	Անվանում	Ընդունվել է
R46	Դասակարգման անցկացման կարգ	08.07.2026
R47	Նախկին ուսումնառության ճանաչում	—
R48	Կյանքի ընթացքում ուսումնառության քաղաքականություն	11.09.2026
R49	Հիբրիդ և առցանց ուսուցում	26.06.2025
R51	Հետազոտահենք ուսուցում	—
R52	Հետազոտական կոմպետենցիաների դասընթացներ	—
R53	Բաց գիտություն	—
R54	Հետազոտական ենթակառուցվածքներ	—
R55	Հետազոտական շահակիցներ	—
R58	«Ազատ գաղափարներ» մրցույթ	—
R71	Անձնակազմի զարգացում	—
R72	Վարձատրության քաղաքականություն	—
R73	Ամբիոնի վարիչի ընտրություն	—
R74	Հավելավճարներ	—
R75	Գիտական կոչումներ	—
R76	Դասավանդողների ընտրություն	—
R77	Դասավանդողների վարկանիշ	—
Ուղեցույցներ և ձեռնարկներ (G)		
G11	Ուսանողի ուղեցույց	—
G31	Որակի ապահովման ձեռնարկ (սույն փաստաթուղթը)	13.10.2026
G41	Ուսման ծրագրերի և առարկայական ծրագրերի մշակման ուղեցույց	13.10.2026
G44	Հակագրագողության ուղեցույց	26.06.2025
G45	Արհեստական բանականության կիրառման ուղեցույց	11.09.2026
G61	Միջազգային ուսանողի ուղեցույց	—

«—»՝ ամսաթիվը ստուգվում է գրանցամատյանում: R025x–R029x՝ ինստիտուտների, ակադեմիայի և քոլեջի կանոնակարգերը:

Հավելված Մ. Օգտագործողի ճանապարհային քարտեզ

Այս հավելվածը ներկայացնում է ԵՀՀ-ի որակի ապահովման համակարգում ներգրավված հիմնական դերակատարների տարեկան գործողությունների պարզեցված, կառուցվածքային և գործնական քարտեզը: Այն նախատեսված է որպես արագ կողմնորոշման գործիք՝ լրացնելով ձեռնարկի համապատասխան գլուխները (5–8, 10–18, 24–28) և ապահովելով գործընթացների կիրառելիությունը:

Մ.1 Դասավանդող

Նախապատրաստում (օգոստոս–սեպտեմբեր)

- Վերանայել դասընթացի ծրագիրը՝ համապատասխանություն ՈԱԾ-ին, ԿԶ-ին և ESG-ին
- Թարմացնել գնահատման չափանիշները և ռուբրիկները
- Ավելացնել ԱԲ-ի օգտագործման կանոնները դասընթացի ծրագրում (գլուխ 22)
- Ստուգել ուսումնական նյութերի հասանելիությունն ու ներառականությունը (գլուխ 23):

Ուսուցում (սեպտեմբեր–դեկտեմբեր)

- Ներկայացնել գնահատման չափանիշները ուսանողներին (գլուխ 11)
- Կիրառել ուսանողակենտրոն մեթոդներ
- Հավաքել ընթացիկ հետադարձ կապ
- Ապահովել ակադեմիական բարեվարքության կանոնների պահպանումը (գլուխ 9):

Գնահատում (դեկտեմբեր–հունվար)

- Գնահատել արդար և թափանցիկ՝ ռուբրիկների հիման վրա
- Նշել ԱԲ-ի օգտագործման դեպքերը
- Ապահովել բոլորքարկման ուղիների հասանելիությունը (գլուխ 28)

- Մուտքագրել գնահատականները սահմանված ժամկետներում:

Վերլուծություն (հունվար)

- Լրացնել դասընթացի հաշվետվությունը (գլուխ 7)
- Նշել բարելավման երեք քայլ
- Ներկայացնել տվյալները ծրագրի ղեկավարին:

Մ.2 Ուսման ծրագրի ղեկավար

Նախագծում (օգոստոս)

- Վերանայել ծրագրի կառուցվածքը՝ ըստ ESG 1.2-ի (գլուխ 10)
- Ստուգել ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը Բլումի դասակարգմանը (Հավելված Բ)
- Թարմացնել ծրագրի նկարագիրը և հանրային տեղեկատվությունը (գլուխ 16):

Մշտադիտարկում (սեպտեմբեր–դեկտեմբեր)

- Հավաքել դասընթացների հաշվետվությունները
- Վերլուծել կատարողականի ցուցանիշները (Հավելված Դ)
- Կազմել ծրագրի տարեկան զեկույցը (սեպտեմբեր)
- Ներգրավել ուսանողներին և շահակիցներին (գլուխ 8):

Վերանայում (հոկտեմբեր–նոյեմբեր)

- Նշել բարելավման քայլերը
- Կազմել գործողությունների ծրագիր
- Ներկայացնել զեկույցը ինստիտուտի տնօրենին:

Պարբերական վերանայում (հինգ տարին մեկ)

- Կազմել ինքնավերլուծության զեկույց (գլուխ 17)
- Կազմակերպել արտաքին փորձագետի այց
- Ապահովել համապատասխանությունը ESG-ի և HAKA-ի չափանիշներին (գլուխ 18):

Մ.3 Ինստիտուտի տնօրեն / ամբիոնի վարիչ

Ռեսուրսների կառավարում

- Ապահովել ուսումնական միջավայրի որակը (գլուխ 14)
- Հաստատել բյուջեն և ռեսուրսների բաշխումը (գլուխ 24)
- Աջակցել ուսման ծրագրերի ղեկավարներին:

Կատարողականի կառավարում

- Վերլուծել կատարողականի ցուցանիշները (Հավելված Դ)
- Կազմել ինստիտուտի որակի տարեկան զեկույցը
- Ապահովել տվյալների հուսալիությունը (գլուխ 15):

Բարելավություն և ներառում

- Ապահովել ակադեմիական բարելավության և ԱԲ-ի կանոնների պահպանումը (գլուխներ 9, 22)
- Կարգավորել բողոքները և մտահոգությունները (գլուխ 28)
- Ապահովել ներառական միջավայր (գլուխ 23):

Մ.4 Ուսանող

Իրավունքներ

- Ստանալ արդար գնահատում (գլուխ 11)

- Մասնակցել հարցումներին (գլուխ 8)
- Օգտվել բողոքարկման ուղիներից (գլուխ 28)
- Ստանալ հասանելի և ներառական ուսումնական միջավայր (գլուխ 23):

Մասնակցություն

- Ներկայացնել առաջարկներ
- Մասնակցել խորհուրդներին և աշխատանքային խմբերին
- Ներգրավվել պարբերական վերանայումներում (գլուխ 17)
- Աջակցել բարելավման գործընթացներին:

Մ.5 Վարչական անձնակազմ

Ծառայությունների մատուցում

- Ապահովել մատչելիություն և ներառականություն (գլուխ 23)
- Կառավարել տեղեկատվությունը (գլուխ 15)
- Ապահովել ուսանողների աջակցությունը (գլուխ 14):

Հաշվետվողականություն

- Կազմել ծառայության որակի տարեկան զեկույց (գլուխ 25)
- Նշել բարելավման քայլերը
- Ապահովել տվյալների ճշգրտությունը և թափանցիկությունը:

Մ.6 Արագ կողմնորոշման աղյուսակ

Աղյուսակ Մ.1. Դերերը, փաստաթղթերը և տարեկան գործողությունները

Դեր	Հիմնական փաստաթղթեր	Տարեկան գործողություններ	Հիմնական գլուխներ
Դասավանդող	Դասընթացի ծրագիր, ռուբրիկներ	Ուսուցում, գնահատում, հաշվետվություն	10, 11, 13, 22
Ուսման ծրագրի ղեկավար	Ծրագրի նկարագիր, կատարողականի ցուցանիշներ	Մշտադիտարկում, տարեկան զեկույց	7, 10, 15, 17
Ստորաբաժանման տնօրեն	Բյուջե, ռեսուրսներ	Կատարողականի կառավարում	5–7, 24
Ուսանող	Հարցումներ, բողոքարկում	Մասնակցություն, հետադարձ կապ	8, 11, 12, 23, 28
Վարչական անձնակազմ	Ծառայությունների չափանիշներ	Տվյալների կառավարում	14–16, 25

Բնօրինակը	Original	Կրթության-որակի-ապահովման-ձեռնարկ.pdf
Ընդունվել է	Adopted	2017
Այս տարբերակը	This version	G31_YHU-QA_Manual-AM.pdf (v4.0, MR)
Ընդունվել է	Adopted	11.09.2026
Հասցե	URL	https://haybusak.am/dx/g/G31_YHU-QA_Manual-AM.pdf
Հաջորդ վերանայումը	Next planned revision	2030 թ. սեպտեմբեր • September 2030